

SLOVENE

Štev. 107. POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
(vhod čez dvorišče nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure popoldne.
Vekopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

V Ljubljani, v sredo, 11. maja 1904.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemati:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. Vupravnistvu
prejeman: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnina 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
Vseprejema naročnino, inserate in reklamacije. —
Inserati se računajo enostopna petivrstna (dolžina
72 milimetra) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta
20 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Upraviškega telefona št. 188.

Avstrijski meščanski zakonik.

Kadar se bo avstrijska državna zbornica toliko pozdravila, da bo mogla priti do rednega parlamentarnega dela, bo morala pri stopiti k važnim zakonom. Izmed vseh najvažnejši pa bo meščanski zakonik, katerega nameravajo zdaj nekoliko prenarediti.

Avstrijski meščanski zakonik izvira še iz l. 1811., a je nastajal v drugi polovici osemnajstega stoletja. Splošno se mu priznava, da je izborno izdelan in v kratkih, jednatih določilih služi lahko za vzor zakonika.

A v teku stoletja se vrše tudi izpremembe v gospodarskem in splošno socialnem položaju, katere dopuščajo tuintam kako izpremembo v zakoniku. A meščanski zakonik obsega tudi določila, katera so važna za ves navedeni in verski red v državi, in ta določila je treba varovati pred razjedajočim in razdirajočim duhom liberalizma. Meščanski zakonik obsega tudi zakonsko pravo in razne postavbe, ki so v ozki zvezi s kanoničnim pravom. Sedanji meščanski zakonik avstrijski je nastal v dobi, ko še ni liberalizem segal s svojo bogoskrunsko roko v svetišče domačega življenja in ko je država še spoštovala zakramentalni značaj zakonske zveze. Zato so pa v Avstriji še zdaj določila državna in cerkvena glede zakonske zveze v bistvenih točkah popolnoma v soglasju.

Ko pride zakonik iznova pred zbornico, pa je nevarnost, da ne bi liberalni elementi, katerih ne manjka v našem nesrečnem državnem zboru, ravno to razdirali, kar je do brega v sedanjem zakoniku.

Ministrski predsednik dr. pl. Koerber je že imenoval komisijo, ki naj predela posamezne dele avstrijskega meščanskega zakonika. V tej komisiji so predsednik državnega sodišča dr. Unger, drugi predsednik najvišjega sodnega dvora dr. Emil Steinbach, prejšnji pravosodni minister R. pl.

Madejski, sekcijski načelnik dr. Fr. Klein in vseučiliška profesorja Randa iz Prage in Schey na Dunaju. Ta komisija naj najprej določi meje, v katerih se naj zakonik izpreminja, potem se predloži načrt večjemu zastopstvu industrijev, trgovcev, obrtnikov, odvetnikov, sodnikov in drugih stanov, da ga prisodijo s praktične strani. Koerber pravi, da bo javnost vedno po časopisju izvedela za te revizijske priprave, in da bodo vse izpremembe v soglasju z javnim mnenjem.

Gotovo je, da bodo posamezne izpremembe v gospodarskem delu dobro vplivale. Ali pa zasluži ta komisija zaupanje katoliškega prebivalstva? To je drugo vprašanje.

Vsi člani te komisije so liberalnega mišljenja, — razen morda Poljaka Madejskega. Dr. Unger je svoje nasprotstvo do krščanstva s tem pokazal, da je l. 1899. javno in demonstrativno oddal pri občinskih volitvah svojo glasovnico za socialnega demokrata. Ker je glavno delo te komisije v njegovih rokah, si lahko mislimo, kake izpremembe bo ta mož predlagal. Izmed šestih članov komisije se štirje judovskega rodu.

Liberalno časopisje že sedaj opozarja na pomen tega dela. Po pravici, kajti razmerje med cerkvijo in državo se bo temeljito izpremenilo, ako prodró liberalna načela v našem zakoniku. Liberalci bodo vse storili, da Avstrijo pahnejo v — ma — ž a r s k e razmere! Civilne matrike, civilni zakon, razveljavljanje zakonske zveze itd.

— to si bo sledilo po vrsti, ako katoličani ne store on pravem času svoje dolžnosti. In iz mažarskih razmer pridemo tem potom prej ali slej tudi v — francoske razmere. To je namen liberalcev.

Ko se vrše v parlamentu hrupni prizori, se torej na tihem pripravlja tvarina za vse drugačne boje. Treba je, da se že sedaj zbornica organizira tudi za to odločilno borbo. In za to je treba —: Kristjani v kup!

Gospodarsko enoto je tvorila družinska hiša (ko) in po številu družinskih članov so jim nakazali posamezne dele zemljišča, in sicer sta bila vsakemu moškemu, ki je dovršil 5. leto, odločena 2 tana (165 ara) in 11 arov za vsako žensko družinsko članico. Zaradi rodbinskih izprememb so po preteku 6. let na novo razdelili zemljišča. Ker je bila odpravljena zasebna last, je bilo odpravljeno tudi dedno pravo. Pri manj vrednem zemljišču so 'dobile posamezne 'ko' po dva, mesto enega dela. V bolj obljudenih krajih so pa znižali tudi to običajno merilo.

5 družinskih hiš 'koov' je tvorilo 'goh' (davčna občina). Davčna občina je izročila državi predpisane poljske pridelke, ki jih je potrebovala za vzdrževanje državne, verske in vojaške uprave. 'Goh' je morala skrbeti, da so bili preskrbljeni ubogi, sirote in onemogli člani občine. Deset 'goh' je tvorilo občinsko zvezo, ki je morala skrbeti za višjo komunalno enotno upravo, katero je vodil poseben župan.

Vse je bilo vpeljano prekrasno. Uvedena je bila matematiško izračunjena enakost po-

Va banque.

Dunaj, 10. maja.

Danes se je zopet iztekla ura drž. zbora in utegne počivati do pozne jeseni. Črno-zolto zastavo, ki danes še vira pred zborniško palačo, zavijejo v rusko platno in po Ringu bode na berglah kolovratila znana kljukasta prikazen § 14. Srečna država, ki se izvije iz češke obstrukcije in z enim samim paragrafom brani svoj obstanek in svoje najpotrebnejše gospodarske koristi! Srečna pa tudi vlada, ki je že ob svojem rojstvu ob zibelu našla kljuko 14!

Tako vsaj vriska 'Montags Revue', kateri polnijo predale vladni podajači. Ko se hudočno in škodoželjno ponorčuje iz čeških poslancev, nadaljuje samozvestno: »Predno pl. Körber parlament izroči zgodovini, mora še sestaviti svoje račune, katere mora predložiti novemu parlamentu. Tega danes še ne more storiti, vé pa dobro, da uživa zaupanje vseh nemških strank od skrajnega levega krila do konservativnega središča. To zaupanje si je pridobil z odločnostjo, s katero se ustavlja poskusom, ki namera vajo razrahljati državo (?) in ustavo. Dovolj alabo, da je vsled obstrukcije (?) postala ustava le mrtva črka. Vendar pa je ustava še zastava za vojaka, ki jo brani s svojim telesom, četudi so že padli vsi tovariši okrog. Tesno spojenje nemških strank z min. pred sednikom, da vzdrže red, je veselo dejstvo, da opozicija ne more prodreti, čeravno je tako močna, kakor nemške stranke. In ko bi se opoziciji pridružili tudi Poljaki ter ustvarili slovansko večino v zbornici, moral bi se razbiti vsak napad ob nemškem nasipu. Ako so Nemci združeni, kdo jih more prezirati?»

Nihče, to je tudi naš odgovor, a vladni težak izpovedal je na vsa usta to, kar smo trdili že dve leti, da je namreč dr. pl. Körber vjetnik nemških strank. In navzlic temu dejstvu danes še z Diogenovo svetilko iščejo azazela, ki naj nosi vse grehe »grozne« obstrukcije? Tako otroci love slepe miši, ne pa resni možje političnega kozla. Stališče vseh slovanskih poslancev je brez dvoma to, da imajo Nemci po svoji zgodovini, številu, duševnih in gmotnih silah v Avstriji vso pravico biti prvi med ravnopravnimi narodi avstrijskimi. A prisojajo si neomejeno hegemonijo navzlic hvalisani, slovesno

v ustavi zajamčeni ravnopravnosti, in vlada jim vzdržuje to nenaravno oblast vsepovsod, dočim ostali narodi izven Poljake obdurih preže na drobtine, ki padajo z državne mize.

Če se torej rahljajo vezi države, če se majo tla in šibé stebri, temu niso krivi ne Čehi ne Jugoslovani, tudi ne češka obstrukcija, marveč le oni, ki so pustili ali morda hoteli, da ustava ostane za nemške narode le mrtva črka, ki uporabljajo parlamentarizem le za krinko absolutizmu, ki vzdržujejo stari zistem in stari volilni red. Obstrukcija je le izraz dolgo pritajene nevolje in ogorčenosti, splošne nezadovoljnosti ravno onih narodov, ki hočejo močno Avstrijo, mogočno državo, a tudi pravice ravnopravnih državljanov, a ne preziranja tlačenih podanikov.

Naravno, da take ustave, ki se izražajo le še v kvotni deputaciji in avstrijski delegaciji, nemški narodi ne branijo s svojimi telesi, marveč prepuščajo zastavo s § 14 nemškim strankam in njihovem poveljniku.

Ali pa sme avstrijski državnik mirno gledati ter roke križem držati, ako se v istini majo stebri in tla državi? Ali ni podoban zadolženemu posestniku, ki prodaja kos za kosom svoje zemlje, ki uničuje za slepo ceno svoje gozdove, dočim mu hiša že rebra kaže? To pa se godi sedaj v Avstriji, ko je treba sklepati pogodbo z Ogrsko in trgovinske pogodbe. In s čim se hoče in more vlada braniti proti Ogrcem in vnanjim državam? Preostaja ji le § 14, avstrijska potrpežljivost in na kosce razdrobljeni parlament. In posledica temu? Da bodo Ogri svojevoli narekavali nove pogoje za še slabšo pogodbo in vnanje države carinske tarife, ki njim ugajajo.

Tako piše peštanski »N. P. I.«:

»Da ogrsko poljedelstvo in ogrska trgovina ne zgubita nemškega trga, osobito za ječmen, živino in živinske pridelke, treba bode znižati carino, in sicer za razne nemške industrijske izdelke. Brez te koncesije nemška vlada ne bi mogla pred svojim državnim zborom zagovarjati trgovinske pogodbe z našo državo. Zato bode ogrska vlada tudi v najugodnejšem slučaju, ako namreč nemška vlada dovoli označene koncesije, imela še hudo boj avstrijsko vlado, ki mora dovoliti znižano carino za železo, železne izdelke itd., katero zahteva Nemčija. Ako tudi avstrijski in ogrski državni

LISTEK.

Soc.-demokraški fiasko na Japonskem.

Vse socialno-demokraško časopisje in socialno-demokraški voditelji od krivonosega dr. Adlerja na Dunaju in sedanjega socialno-demokraškega »papeža«, bivšega strugarskega mojstra v Berlinu Beblna do napuhnjene Korlčka Linharta v Trstu po svojih listih navdušujejo zveste soderge za Japonce. Ne povedo jim pa, da je že pred več ko tisoč leti na Japonskem bila urejena država po popolnoma socialističkih načelih, a je propadla in zgnila kakor lepe sanje, ko se človek prebudi iz spanja.

Neki japonski cesar je že l. 648. p. K. odpravil stari družabni red in izdal novo državno in gospodarsko postavbo. Cesar je postal kot zastopnik države lastnik vsega zemljišča in posestva. Odpravili so zasebno last in po načelih enakosti so med državljane razdelili zemljišča.

sameznih članov japonske družbe po spolu in po rodbinah. Komunistička občina je morala z delom vseh svojih »občanov« skrbeti za posameznika. Lepše socialističke idile si niti misliti ne moremo, kakršna je bila uvedena na cvetličnih in rodovitnih japonskih otokih. Vsi predpogoji so bili dani, da se bode vzdržala po socialističkih načelih urejena japonska država.

A žal, ni šlo in ni šlo. Komunistička država je pri grešnih Adamovih potomcih nemogoča, ker ljudje niso angeli. — Že v začetku, ko so uvedli novo postavbo, so nastale težkoče. Dovolili so razpečevanje vrtov, na katerih so smeli saditi le murbe in še nekatera drevesa. Pozneje so dovolili svobodno oddajati tudi živino.

Ni še preteklo sto let, in socialistički red je bil prevrtljen na vseh koncih in krajih. Zemljišča so vedno bolj neredno delili in l. 801. so jih delili že vsakih 12 let. In rušila se je naprava za napravo!

Začela se je razvijati celo zasebna last. Začetkoma so bile le nedolžne izjeme zlasti v krajih, kjer se je množilo prebivalstvo. —

Potrebno je bilo, da so pričeli obdelovati puštinje in gozdove. A prebivalci niso imeli veselja za to težko delo, češ: zakaj bi morali ravno mi tako težko delati, ko našim enakim soderžavljanom ni potrebno tako težko delo! Da bi dobili večje veselje, so jim dali mnogo predprav, in jela se je razvijati zasebna last. Ko so pa vodilni krogi izprevdeli, da je s tem enakost vseh državljanov v nevarnosti, so določili, da ostane pridobljena rodovitna zemlja le skozi 3 rodove last »ko«, ki je prvi iz puste zemlje naredil rodovitna tla. Posledica je bila ta, da so naselniki na vso moč izkoriščali zemljo. In ko je prešla zopet v državno last, je bila brez vsake cene. Zato je prepovedal cesar Sotoku naseljevanje v še neobdelanih krajih. Prepoved se pa izpeljati ni mogla, ker je bila sila močnejša od socialne teorije.

Zlasti je pa napredovala zasebna last, ker so posamezne državljane za zasluge nagradili z zemljišči. Razvilo se je veleposestvo in plemstvo, ki je bilo oproščeno davkov. V enajstem stoletju že ni bilo ne duha ne sluha več o socialističkih uvedbah.

zbor ustavno odobrita avtonomni carinski tarif, vendar ga bode morala skupna vlada predrugačiti, da more skleniti trgov. zvezo z Nemčijo. Čim večjo zaslombo pa ima ogrska vlada v svojem parlamentu, tem odločnejše se bode ustavljala nemški in avstrijski vladi. Ako ima ogrska vlada v rokah orožje za obrambo ogrske trgovine in produkcije, more dežela pričakovati in zahtevati ugodne uspehe. Opozicija ima svoje pravo, katerega ji vlada noče kratiti, toda sedaj naj vladi ne dela težav.

Z drugimi besedami: Ogrji hočejo izriniti onemoglost avstrijskega parlamenta. To nam tudi pojasni, zakaj avstrijska vlada paragrafa 14. ne izpusti iz rok. Ali pa je avstrijski parlament sam kriv svoje onemoglosti? To je »punctum saliens« v sedanjih razmerah. Mesto da bi vlada odstranila povod obstrukcije ter parlamentu pomagala na noge, pusti ga v mrzlični bolezn brez pomoči. Ovirala je poljsko posredovanje, ovirala premembo poslovnikov, ovirala koalicijsko vlado, ki se je snovala za kulislami, si dala zvezati roke od nemških strank, katerim je hegemonija prva državna potreba.

Danes ne velja vprašanje, ali se državni zbor odgodi ali razpusti, marveč vprašanje je: Ali hočejo merodajni krogi, da se naša država po svojih naravnih močeh razvija ali da polagoma hira in propada. Ker narodni prepriji že desetletja ovirajo vsak razvoj ter izrabljajo najboljše politične in gospodarske moči, pridemo do logičnega zaključka: Rešite narodno vprašanje in dajte vsakemu svoje. Staro načelo »divide et impera« pa je igra — va banque.

Konec.

Državni zbor.

Jetičen človek do zadnjega vzdihla ne zgubi upanja, da se ozdravi. Kakor lojva sveča brli v temni noči, dokler steni ne dogori do konca. Tako je danes ob 3. uri državni zbor končal svoje revno življenje, ki je pojemalo in ugašalo od 19. aprila.

Začetkom današnje seje je dr. pl. Körber prečital še odgovore na razne interpelacije, nato pa bežal iz zbornice, da ne vidi in sliši zadnjih vzdihov političnega mrliča. Ali se mu je smilil, ali ne, to povedo jutri razni nekrologi. Zapisnikarji so prečitali še zadnje strani politične oporoke, ob 3. uri pa vetane predsednik grof Vetter ter izjavi: Končano je njegovo trudapolno življenje.

Mnogi poslanci so bili iznenadeni, ko tudi grof Vetter smukne skozi visoka vrata brez slovesa in brez običajnega voščila: Želim vselej političnice.

Tako se morda ni še končalo nobeno zasedanje. Vladi se niti vredno ni zdelo, da bi ona odgodila državni zbor; to nalogo je prepustila zapisnikarju, ki je bil slučajno poleg predsednika. Mi pa rečemo: Parlament je mrtev, živio parlament!

Vladna oporoka.

V smislu zakona z dne 6. junija 1901 je vlada dobila za leto 1901 do konca 1905 skupnega kredita 487.038.000 K, da zgradi železnico od solnograške meje do Trsta skozi Bohinj in štiri druge manjše železnice. Do konca minulega leta je vlada porabila 187.449.712 kron. Ker je vlada dve manjši železnici na Stajerskem in Češkem, za kateri je bilo v gorenjem računu všteti 13.040.000 kron, oddala potom koncesije, ima vlada za leti 1904 in 1905 na razpolago še 286.548.287 kron.

Velika večina zemljišč in posestev se je že nahajala v rokah veleposestnikov, in prejšnji svobodni kmetje so postali podnajemniki veleposestev.

Gospodarska premoč veleposestnikov je povzročila, da so cesarjevi namestniki dobili tako moč, da so ponižali cesarja, in Japonska je postala fevdalna država, v kateri je bil cesar brez oblasti, takorekoč le mitološka oseba, s katero so plemiči strašili usužnjeno ljudstvo.

In kakor so se ponesrečili socialistični poizkusi na Japonskem, tako se bodo ponesrečili tudi drugod, kakor so se doslej še veelej, morebitni poizkusi preustrojitve šlovesko družbo v socialističnem smislu. Kolikor ljudi, toliko misli. Pametnejši, bolj egoistični in zvitejši ljudje bodo, vedno nadvladali manj nadarjene. Kakor so propadli taki poizkusi v že davno minulih vekih v Perziji, na Kitajskem in Japonskem, tako so propadli v Teksasu, v Nev-Harmony in drugod v naših časih. Zato je pa prihodnja socialistična država le pesek v oči zaslepljenim delavskim množicam, ki s svojim krvavo prisluženim denarjem omogočujejo lahko in prijetno eksistenco — brezvestnim in po največ židovskim agitatorjem!

Danes pa je vlada zbornici predložila načrt zakona, s katerim zahteva za označena dela še 159.574.000 K, oziroma samo za drugo železnično zvezo s Trstom več okroglo 147 milijonov kron.

Po prvotnem proračunu so za stavbno dobo do konca 1905 znašali troški za železnico skozi Ture 19,5 milijona, skozi Karavanke do Trsta 103,6 milijona in za Pyhrnsko železnico 11,878.000, skupaj torej 135 milijonov. Ker je bilo za nadaljno stavbno dobo do konca 1908 določenih še 55 milijonov in sedaj vlada za vso stavbno dobo zahteva še 147 milijonov, so se torej inženjerji in tehniki zmotili samo za 92 milijonov.

Višji troški za železnico skozi Ture znašajo po današnji vladni predlogi 19.200.000, za črto od Celovca skozi Behinj in Gerico do Trsta 61.600.000, za Pyhrnsko železnico 8.691.000 kron. Torej se zvišajo troški sploh za 45%, oziroma za behinjsko železnico celó za 70%. Predno bode železnica gotova, utegnejo se troški zvišati še za nekaj milijonov.

Ko so l. 1884. gradili veliko arelsko železnico, so se zmotili za 16%, oziroma za 16% prekoračili dovoljeni kredit. In bilo je tedaj mnogo krika, da je vlada morala sklicati posebno komisijo, ki je proučila in pregledala vse račune. Sedaj pa se nihče ne gane, ker parlament je mrtva stvar, ne sliši nič, ne vidi nič.

Ko je dr. pl. Körber l. 1900 razpustil državni zbor, hotel je novo zbornico iznadeniti z raznimi gospodarskimi načrti. Takoj začetkom l. 1901. je v državnem zboru razvil obsežen gospodarski načrt za vse stavbe in dežele. Temu načrtu je dodal mnogo socialnega kvasu, da bi vzhajal v velikansko pogačo, od katere bi vsakteri dobil svoj kos. Severnim deželam je obljubil za 750 milijonov vodnih cest, planinskim deželam železnice za četrt milijarde. Tudi ostalim deželam so bili pripravljeni lepi Miklavževi darovi. Milijoni so kar dežili po raznih pokrajinah ter se, žal, večinoma stekali nazaj v blagajne državnih upnikov.

Vsi ti darovi so bili namenjeni v to svrhu, da parlament pozabi večnih narodnih preprirov in z ribniško žlico zajema iz bogate vladne sklade. In res, skoraj dve leti je bil za silo mir v zbornici, ki je l. 1902. rešila celó državni proračun. Toda vodnih cest še vedno ni in za nemško železnično zvezo s Trstom je sredi stavbne dobe zmanjkalo kar 92 milijonov. In s to neveselo vestjo iznenadi vlada zbornico v trenutku, ko ima že pooblastilo v rokah, da razpodi poslance na vse štiri strani. Kaj namerava vlada s to predlogo ob zadnji uri? Brez namena ni, ker s § 14. menda vendar ne bode delala državnih dolgov. Bržčas boče vlada opominjati zbornico, da se ali spokori ali pa zbere k nespokorjenim grešnikom v političnem muzeju.

Rusko-japonska vojska.

Razna mnenja o vojski.

Mnenja o japonskih uspehih in ruskih izgubah so jako razdeljena. Eni trdijo, da Rusi niso zadostno pripravljeni, drugi pa so mnenja, da so vsi ruski neuspehi navidezni, ker hočejo Rusi, četudi z mnogimi žrtvami, Japonce izvabiti v Mandžurijo.

V ruskih načrtih je bilo baje določeno umikanje proti severu. »Neue Freie Presse« pravi z ozirom na izkroevanje Japoncev na poluotoku Liaotun: »Kakor je bilo pričakovati, se Rusi niso uprli. Zdi se torej, da se tu točneje izvajajo instrukcije generala Kuropatkinja, nego so se ob Jalu.« K temu je pristaviti, da so Rusi sploh sami že prej pravili, da se mora Port Artur sam braniti, dočim ni pozabiti, da so ob Jalu vendarle obljubovali Japoncem prve poraze.

V »Reichswehr« primerja avktor velezanimivega članka sedanjí položaj Port Arturja z onim v letu 1894. povodom japonsko-kitajske vojske. Kitajska posadka l. 1894. je znašala 3000 mož, sedanja šteje šestkrat toliko: 18.000 mož. Pred začetkom sedanje vojne je bila trdnjava oborožena s 400 topovi, a po začetku vojne bilo je dovedeno v trdnjavo vse polno težke artilerije. Posebno važen moment pa je, da v l. 1894. niso bili Japonci navezani na nikak termin, do kdaj morajo zavzeti Port Artur. Sedaj pa so vezani na določen termin. Morajo ga zavzeti vsaj do začetka junija. Kajti v tem času začenja silno deževje, ki traja do konca julija. V tej dobi je nemožna vsaka izdatna operacija. Do konca julija pa bo že v japonskih vodah baltiška flota, ki bo štela 48 ladij, med temi 6 bojnih oklopnjač največje kategorije. Čim se to zgodi, ne bo več govora o japonskem nadvladju na morju, a s tem bo temeljito spremenjen tudi položaj vojne na kopnem.

V »Politiki« pa priobčuje neki štabni oficir članek pod naslovom »Tri mesece vojne«. Iz naslova že je razvidno, da podaja avktor pregled dosedanjih dogodkov in označevanje vojevanja Japoncev. Članek pride do

zaključka, da je sodba o dosedanjem postopanju vodstva japonske vojne skrajno neugodna, a perspektiva na bodoče in zaključne dogodke v teh krvavih dogodkih je povsem ugodna za Rusijo. Vodilna misel izvajanjem je, da so Japonci s svojim omahljivim in nedoločnim nastopanjem napravili tri mesece dragocenega časa, in da to, kar je zamujenega se ne da več popraviti. Rusi so najizdatneje pomnožili svoje čete v Mandžuriji (?) in koncentracija ruske sile pri Liaojanu odgovarja najbolje vojnici odnošajem. Rusi so imeli časa, da so tako pomnožili svojo vojsko in tako utrdili svoja oporišča, da nimisli niti več na končni uspeh Japoncev!

Včeraj došla »Neue Freie Presse« pa piše: Dosedanji boji na suhem, zlasti japonska zmaga pri Kuiliendenu in po Rusih neovirano izkroevanje japonskih čet pri Pičevu, Kinčovu, Fuču, Kaičovu in Takušanju je dokazalo, da Rusi še sedaj niso močni dovolj se uspešno ustaviti Japoncem. Zato so že zapustili Fenvančen in zapuščajo že tudi — Niučvan.

Vsed pomanjkanja vojakov ni nikakor verjetno, da bode general Kuropatkin branil gorovje med Fenvančenom, Haidenom in Liaojanom in motienliški gorski prelaz. Poluotok Liaotun so že, izvzemši Port Arturja zasedli Japonci in v kratkem bode velik del južne Mandžurije v oblasti Japoncev, osobito če bode Kuropatkin zapustil motienski gorski prelaz in Haiden in morebiti še celo rusko postojanko ob reki Taitse pri Liaojangu in se z vsimi četami umaknil v Mukden ali Harbin.

Trdi se, da je v sedanjih razmerah to najbolj pametno. Dokler bodo imeli Japonci veliko več vojakov kakor jih imajo Rusi na bojišču, toliko časa je za Ruse malo upanja, da se bode vojna sreča obrnila na njihovo korist. V doglednem času pa bodo Rusi v vzhodni Aziji imeli komaj dovolj moči, da bi mogli z uspehom nastopiti proti Japoncem. Zelo čudno je, da se je ruski generalni štab šele po krvavi porazi v odločil zapovedati mobilizacijo moskovskega in harkovskega armadnega kora. 14 dni bode trajalo, predno bodo te čete, ki štejejo 50 do 60 tisoč mož, pripravljene na pot. Predno bodo prišle na bojišče, preteklo bode celih šest tednov. Gotovo je, da pred dvema mesecema ne pridejo v Harbin. To število bode pa komaj zadostovalo, da bodo nadomeščene izgube, katere bodo povzročili boji, napori in bolezni v vrstah vzhodno-sibirske in mandžurijske ruske armade.

Nekateri listi ugibljejo, kje je sedaj Rennkampf, ki je pred tedni izjavil, da se sedaj dolgo časa ne bo slišalo o njem.

Kako bo sedaj Skrydlov potoval v vzhodno Azijo, so različna mnenja. Nekateri so mnenja, da pojde sedaj v Vladivostok, kar pa nikakor ni gotovo, ker ondi bi pač ne imel mnogo dela.

Japonska vest, da je Kuropatkin svoje glavno taborišče prestavil iz Liaojana v Mukden, nek visoki ruski dostojanstvenik demantira ter pravi, da Kuropatkin nikdar ni imel tega namena. Verjetno je, da bode Kuropatkin do skrajnosti branil Liaojan, ako ima na razpolago zadostno vojaštva, ako pa nima zadostno vojaštva, tedaj je res najpametneje tudi za »slovansko stvar«, da se tudi v Mandžuriji — umika.

Stališče Kitajske v rusko-japonski vojski.

Kitajska armadase oborožuje in čete se pomikajo od juga proti severu. Ko so čete odhajale iz Hupeia v Pečili, jih je nagovoril guverner Tusanf sledeče: »Vojaki, ki ste prišli iz novih čanpeičenskih šol, ste po vaših častnikih v vseh vojaških strokah izurjeni tako, da ne morete biti bolje. Vaše orožje ni prav nič slabše od orožja drugih velevlasti. Nisem štedil z denarjem in tudi se nisem ustrašil truda, da ste postali dobra vojaška četa, na katero se lahko zanesem. Sedaj vas čaka na severu delo in zato pošiljam vas častnike in vojaške levega in desnega krila mojih čet v Pekin, da bode čuvali cesarja. Sedaj je prišel za vas čas, da čuvate državo in si priborite slavo. Hupejski vojski ste bili vedno na glasu, da spadate med najboljše kitajske vojske. Priliko imate sedaj izkazati se in čuvajte čast naše armade. Po vaših delih bode šodil svet tudi ostale vaše tovariše. Vsak čas bodite pripravljeni na boj, nobenemu ni znana prihodnost in ne bojte se tudi smrti! Vi tvorite državno moč in opazovali bode vas in vašo dela tudi drugi narodi. Z mirnim srcem se lahko poslovim od vas, če bode vse, od generala do zadnjega vojaka, ravnali tako, kakor sem vam govoril! — Pred nekaj dnevi je bil v pekinski cesarski palači sprejet neki višji japonski častnik in od takrat se trdi z vedno večjo gotovostjo, da se hoče kitajska zvezati z Japonci, da napade najhujšega kitajskega sovražnika — Ruse. S svojimi prvimi zmagami so si Japonci pridobili popolno zaupanje Kitajcev. Poročila o

japonskih zmagah se hitro razširijo in volivajo na navdušenje Kitajcev za vojako. Pekinska vlada se sicer prizadeva na vso moč, da bi navdušenje do vojske ne presaglo meje, a dvomiti je, da bi si ji posrečilo pomiriti že do skrajnosti razburjenje in za vojsko proti Rusom fat zrane Kitajce.

Poročila z bojišča.

Došle so velevažne vesti, po katerih se sodi, da japonsko obkoljenje Port Arturja ni popolno in sploh ne tako, da bi onemogočilo že sedaj Rusom vsako zvezo s Port Arturjem, katero baje Rusi ne mislijo opustiti kar tebi nič, meni nič, sicer bi ne popravljali železnice v Port Artur. Tudi Dalnji, odkoder dobivajo Rusi električno luč v Port Artur, baje Japonci še nimajo v rokah.

Došle brzovjavke se glase: Petrograd, 10. maja. Poročevalec ruske brzovjavne agenture javlja danes iz Mukdena, da poročilo, da bi bili Japonci vzeli Dalnji, ni resnično.

Petrograd, 10. maja. Posebni poročevalec ruske brzovjavne agenture poroča iz Mukdena danes ob 7 uri zvečer: Železniška zveza mej Mukdenom in Port Arturjem je bila preteklo noč zopet popravljena. Ruska brzovjavna agentura pravi, da o tem še nima nikakega uradnega potrdila.

Petrograd, 10. maja. (Uradno.) Brzovjavka generala Aleksejeva na carja Nikolaja se glasi: Po noči od včeraj na danes smo zopet popravili železniško zvezo s Port Arturjem. Sedaj se popravlja brzovjavna zveza.

London, 10. maja. »Daily Chronicle« poroča iz Tokia: 15.000 Rusov prodira iz Niučvana proti Liaojanu.

Pariz, 10. maja. Iz Söula poročajo: Japonske čete so dobro jim znano gorsko pot preko Motienskega gorskega sedla zasledle ter se pojavile pred Liaojanom. Brez dvoma so to najprej poizvedovalne čete, ki imajo namen informirati se o obrambnem stališču Rusov. General Saharov hiti graditi utrdbe okolu Liaojana. To dejstvo se ne strinja s poročilom, da se Rusi hočejo prostovoljno še dalje umakniti. Največjo pozornost posvečuje general Kuropatkin zahodno od Liaojana stoječim kitajskim četam. Njegov položaj bi bil mnogo boljši, ako bi se diplomaciji posrečilo izposlovati v Pekinu, da bi kitajske čete se nastanile v drugih garnizijah. Kitajska vlada pa stoji na stališču, da je treba z ozirom na bitko med Kuropatkinom in Kurukijem imeti mejo močno zasedeno.

London, 10. maja. Iz Niučvana poročajo: Neki poročevalec je našel mesto v velikem razburjenju. Večina ruskih čet je mesto zapustila. Mej zastalimi tuji vlada panika. Kitajci se vesele. Težko bo preprečiti ropanje mesta.

Šanhaivan 10. maja. Sem so došla poročila, da je prvi japonski kor zasledoval od Jalu se umikajoče Ruse ter jih došel 20 milj južno od Liaojana. Razvil se je hud boj. Japonci so privlekli svoje topove na neko višino, katero se je smatralo doslej za nedostopno. Rusi so nadaljevali umikanje dalje proti severu. Ena divizija prvega japonskega kora se bliža Niučvanu, kjer se nahaja le malo število Rusov. Japonske prednje straže se je videlo že v daljavi 6 milj pred mestom. Iz Niučvana došle ženske potrjujejo, da so Rusi zapustili to mesto.

Petrograd, 9. maja. Včeraj so poslali pionirje in tehnične čete, da postavijo trdnjavske baterije na obrežju pri Kronstadtu (!)

Petrograd, 9. maja. V vojnih krogih ne dvomijo, da je Port Artur že oblegan in vohod v pristanišče zamašen s potopljenimi ladjami. Knez Cril je prišel včeraj zvečer v Petrograd. Aleksejev zabranjuje častnikarjem dostop na bojišče.

Berolin, 10. maja. Tu so mnenja, da bo Aleksejev prestavil svoj glavni štab v Harbin. Kuropatkin bo sedaj počakal sovražnika v Liaojanu.

Tokio, 10. maja. Korejci, ki so naklonjeni Rusiji, so prerežali žice vojaškega brzovjave proti Hamhenu.

Rusko vladivostoško brodevje.

London, 10. maja. »Daily Telegr.« poroča iz Söula, da del brodevja admiralja Jeasena ni mogel več priti v Vladivostok ter križa v Japonskem morju, odkoder hoče uiti japonskim bojnim ladjam.

Razna poročila.

Pariz, 10. maja. »Figaro« poroča, da se do sedaj še ni posrečilo vzdigniti nove ruske oklopnice »Orel«, ki je na poti v Brašovo zadelo ob skalo in obtičala.

Pariz, 10. maja. »Petit Parisien« poroča, da je bil veliki knez Boris poklican nazaj v Petrograd in je že 5. t. m. odpotoval iz Mukdena.

Charkov, 9. maja. Danes se je začela mobilizacija vojaških čet v Charkovu in okrožju.

L v o v, 10. maja. Poljski dijaki na tehniko so odposlali japonskemu poslaniku na Dunaju brzojavko, v kateri čestitajo Japoncem zaradi zmaga ob Jalu in prosijo, naj Japonci z ujetimi poljskimi vojniki ravna milo, ker se ti proti svoji volji bore pod ruskimi zastavami.

P e t r o g r a d, 10. maja. Ruska vlada namerava razpisati nagrado na japonske ogleduke, ker se boji, da bi se ne prigodilo tudi v drugih ruskih mestih kaj slidega, kakor v Braševu. (Kronstadt.)

P a z i v, 10. maja. Iz Petrograda se brzojavljajo: Aleksejevi pristasi pravijo, da je znak njegove bistroumnosti, da je že prejšnje leto zahteval, naj se napravi v Harbinu in Port Arturju večja stalna vojna tabora, čemur je pa Kuropatkin odločno nasprotoval ter tudi prepredil.

L o n d o n, 10. maja. „Times“ poroča iz Tokio, da se je za službo na onih osem parnikih, ki so imeli zapreti vhod v portartursko pristanišče, naznanilo 20.000 pristojevalcev. Japonci mornarico, ki se je izkazala na Liaotunu, sestoji iz dveh bataljonov, ki sta stala že od 27. aprila pripravljeni na ladjah. Takoj, ko so se čete izkazale, odinil je eden oddelkov proti Pulantien ter pregnal 250 tamkajšnih taborec Rusov, dočim je drugi oddelki prodirali ob obali ter zasedel Pičevu.

B e l g r a d, 10. maja. Kralj Peter je dobil iz Petrograda obvestilo, da se je princ Arzen Karagjorgjevič, polkovnik brigade generala Miščenškega, zelo odlikoval v bitki ob Jalu.

B e r o l i n, 10. maja. Iz Petrograda poročajo: V bitki ob Jalu je padlo tudi več časnikarskih poročevalcev. Več časopisov ne vé, ali so njihovi poročevalci še živi.

Proračun za mornarico.

D u n a j, 10. maja. Za vojno mornarico se bode zahtevalo za leto 1905. milijon kron več, kakor se je zahtevalo za leto 1904. V letu 1904. se je mornarici dočelo 50.271.000 kron. Ne namerava se napraviti novih velikih bojnih ladij. Iz zahtevane svote se bodo pokrili ostanki stroškov za nove bojne ladje, ki so v delu, nadalje za obnovo starih ladij in za nove torpedovke. Z malimi izjemami so avstrijske torpedovke že stare iz 8. desetletja preteklega stoletja. Uprava vojne mornarice bi rada dala zgraditi šest novih torpedovk.

Izjava nemških strank

v zadevi češke obstrukcije je izšla. Vso krivdo nedelavnosti parlamenta zvrča na Čehe, če, da niso hoteli odstopiti od svojih zahtev. Stranke se izjavljajo proti temu, da bi se ogrska nagodba rešila s § 14., a pravijo, da ako se v kratkem ne uredi parlamentarne razmere, se utegnejo urediti izvenparlamentarnim putem z drugo močjo. Tako Nemci. Ker so bile češke zahteve upravičene, pada vsa odgovornost na nemško trmo in nemško nasilstvo.

Nemški katoliški centum, ki ni v skupnem nemškem odboru, je na to izjavo odgovoril, da je uspešno delo mogoče le, če se sporazumeje Čehi in Nemci in če upoštevajo pravice nenemških narodov.

Vasemci se niso udeležili seje, v kateri je bila sklenjena izjava nemških strank in izdajo svojo izjavo.

Mladodeli odgovore na to izjavo danes ter skličejo v Pragi konferenco vseh svojih državnih in deželnih poslancev in prirede potem tudi sestanek vseh svojih zaupnikov.

Nemčija proti Poljakom.

B e r o l i n, 10. maja. Na dnevnem redu pruske zbornice je posvetovanje zakonskega načrta o novih naselbinah v vzhodni in zahodni Prusiji, Brandenburg, Pomeraniji, Pozenju, v Slesiji, na Saksionskem in Vestfalskem. Kdor se bode hotel v teh krajih naseliti, bode moral imeti potrdilo vladnega nadzornika. Poslanec Rueren (katoliški centum) izjavi, da bi zbornica morala ta predlog soglasno odkloniti ker zadene Poljake v dno srca. Minister pl. Hammerstein izjavi, da se ne namerava preprediti poljskih naselbin. Poljske naselbine naj bi bile postavljene pod nadzorstvo. Poljakom bi se prepovedalo naseljevanje le v onih krajih, kjer bi bila nevarnost za nemstvo. Starzynsky (Poljak) izjavi, da se s to postavbo hoče dati posebne ugodnosti nemškim naseljencem. Poljskega kmeta se pa hoče spoditi z zemljišča, na katerem je tekla njegova zibelka.

Poljaki in vlada.

D u n a j, 10. maja. Poljaki so razburjeni zaradi odloga državnega zbora, ker se je z odlogom prepredilo vprašanje o premembi poslovnika in o zopetnem sklicanju državnega zbora. Nadelnik poljskega kluba, pl. Jaworski, je imel danes popoldne daljši razgovor o tem s ministrskim predsednikom Körberjem. Körber se ni hotel iz-

javiti določno in je rkel, da zopetnemu sklicanju državnega zbora po dokončanem zasedanju ne nasprotuje, če se ne bode zopet čast tratil z imenskimi glasovanji.

Ogrski državni zbor.

V večerajšnji seji ogrskega državnega zbora je finančni minister Lukacs predložil ogrski državni proračun za l. 1904. Redni stroški so proračunjeni na 1024.562.180 kron; dohodki pa na 1081.376.795 kron. Prebitok je torej proračunan na 56.814.615 kron. Izvanredni stroški so proračunjeni na 165.522.444 kron, izvanredni dohodki pa na 109.305.150 kron; ostanek torej znaša 56.217.291 kron. Redni in izvanredni proračun znaša skupno: dohodki 1190.681.945 kron, stroški 1190.084.621 kron. Skupni prebitok je proračunan na 597.324 kron.

Srbija.

B e l g r a d, 10. maja. Vlada bode pustila podreti stari konak, v katerem sta bila umorjena kralj Aleksander in kraljica Draga. — 80 gojencev podčastniške šole, ki so turški in črnogorski podaniki, so na željo dotičnih vlad iz šole nenadoma odpustili. — Izgnan je dopisnik dunajskih časopisov Steinhardt.

Državna zveza na Nemškem proti socialnim demokratom

se je 9. t. m. ustanovila v Berlinu. Namen zveze je; vse Nemce, ki so zvesti državi in cesarju ne glede na versko in politično stališče posameznika združiti v boj proti socialni demokraciji, ki je sovražna monarhiji in ima prekucije težnje.

Kupčijska pogodba z Italijo.

D u n a j, 10. maja. Kupčijska pogodba z Italijo se bode sklepala na tak način, kakor so se vršila tozadevna pogajanja z Nemčijo. V avstrijskih zahtevah se vprašanje o celnini za vino ne bode omenilo, ker je vlada mnenja, da naj Italija stavi primerne predloge.

Občinske volitve na Francoskem

so končane. Pred volitvami so bile v 230 občinah večinoma sedanega ministertva, v 131 občinah protiministrske, v 18 dvomljive. Sedaj ima ministertvo večinoma v 260 občinah, nasprotniki ministertva imajo večinoma v 102 občinah, večina v 17 občinah pa je dvomljiva.

Štajerske novice.

Š prvi maj brežlških nemškutarjev.

Prvo nedeljo t. m. aranžirali so »Nemci« iz Brežic veliki majniški izlet na prijazen hrib čez Sv. Vida nad Čatejem ob Savi. Tam imeniten izlet, ki naj bi bil izvalil sosednim Kranjem obudovanje nemškega naobraževanja, dokazal je neovrgljivo vso nadutost teh ljudi. Pričakovati bi bilo, da se to »nobel« ljudstvo vede dostojno vprido priprostega pa poštenega naroda. Toda nič tega. Naloživi jedil in pijač na vozove vzdigovali so se že v nedeljo dopoldne številni tropi k Sv. Vidu skozi Čatež, pa ne na božjo pot, marveč pit, razsajat in izzivat Gromelo je krog Sv. Vida vernemu ljudstvu na ušesa tevtonskih pesni ala »Wacht am Rhein« in druge nemške šare med krikom »Sieg und Heil«. Mirni ljudje imeli so te šalobarde za norce ali pijance. Tuljenje in heilanje teh ljudi se je dokaj časa hladnokrvno prenašalo. A ker pa nemškutarji le niso hoteli pomehati s svojim tuljenjem in vpitjem, bilo je domadnom le odveč. Vzbudila se je mladeničem zavest dostojnosti in nevolje opominjajoč nemškutarje, da s heilanjem nehajo izzivati. Toda pametni opomini niso nič izdali, zato so jih pa fantje nagnali od Sv. Vida v divji beg. Teh bežečih junakov in junakinj bilo je gotovo nad 200 oseb, med njimi ognjegasci, ki so pred par fanti morali teči med »Heil und Sieg« doli po bregu čez Savo domov. V velikem strahu pozabili so »Nemci« jedil in pijače, čaše in posode. Tevtonkam starim in mladim se je vrlo mudilo. Prebito so se kislod držali ti nemškutarji! Skoraj so se jokali. Napolnjeni jeze in sramu zvali so cročnike za brambo in tolažbo. A ko so bili nemški junaki na varnem, so jeli kazati Čatežanom oale. Od likovalo se je osobito neko »Tele« s svojo »inteligenco«, katero si natika rado tevtonski zvonec na svoj vrat. Tako so dali brežlški nemškutarji čast nemškemu imenu in nemški kulturi pričo poštenega slovenskega naroda. Citateljem se pa gotovo vriva dvom, da bi bili ti pognani junaki pristni potomci naroda »von Stahl und Eisen«? Iz vsega pa brezpogojno sledi, kako krvavo potrebujejo ti ljudje »Deutsches Heim« v Brežicah in pa gotovo tudi nemških šol, da jih priučé temeljnih pojmov dostojnosti in poštenega vedenja v slovenski javnosti.

Š Most pri Brežicah. Deputacija brežlškega okrajnega zastopa je došla 10. t. m. pod vodstvom poslancev M o s c o n a, Ž i c-

k a r j a in Berksa k ministrskemu predsedniku dr. pl. Körberju radi zidanja mostu čez Savo in Krko na državni cesti Novo mesto—Zagreb. Prosila je namreč, naj se državni prispevki zvišajo od 100.000 K na 120.000 K. Ministrski predsednik je obljubil deputaciji, da bo storil, kolikor bo v njegovi moči.

Š Vojaška vest. C. in kr. majorjem pri I. bosansko herceg. pešpolku na Dunaju je imenovan naš vrli slovenski rojak, gospod Andrej Plavec, rodom Malonedelčan.

Š Divjega petelina je ustrelil dne 2. maja t. l. na Planini v Pohorju gospod dr. med. Jožef Goričar.

Koroške novice.

k Slovensko krščansko socialno delavsko društvo za Celovec in okolico priredi v soboto, dne 14. t. m. svoj prvi občni zbor ob 8 uri zvečer v gostilni »pri zlatem studencu«. Lidmanskijeve ulice, v sobi slovenskega kluba po sledečem voporedu: 1. Pozdrav; 2. poročilo tajnika in blagajnika; 3. volitev računskih pregledovalcev in 4. razni govori in nasveti. K obilni udeležbi vabijo se tudi oni somišljeniki, kateri posebnega vabila niso prejeli. Po zborovanju prosta zabava, pri kateri sodeluje tamburaški in pevski zbor »Biserica«.

Sedanje bojišče v južni Mandžuriji.

k Razne novice. Celovška požarna bramba obhaja letos 40 letnico svojega obstanka. — Novo cerkev bodo zidali v Porečah ob jezeru. Stavbina dela so razpisana do dne 20. maja. — Nagloma je umrl na postaji v Glandorfu dne 7 t. m. A. Windbacher, sprevodnik državnih železnic. Nakrat je začel pljuvati kri in kmalu nato je izdihnil. — Olepševalno društvo namerava ustanoviti v Podklostru. — Utopil se je M. Zerza, posestnik v Vajdeku. Ko je vozil gnoj, je pustil stati konja in skočil v jezero, kjer je utonil. — Hude nevihte so imeli zadnji teden na več krajih in na gorah je padel nov sneg. Od več strani okrog Nemškega Grebinja poročajo, da je udarila strela v poslopja in jih vpepelila. — V Bistrici ob Dravi je v potoku utonil 2leten otrok, ker se je igral ob potoku, ne da bi kdo pazil nanj.

Notranjske novice.

»Anton Fabec z brado, z osličkom in »vergelom« je bil podpisal pri nekem dopisu z Notranjskega v »Slov. Narodu«. Ker je Fabec skoraj popolnoma slep, in tudi sicer nezmožen kovati dopise v »Narodu«, zato njemu ne bomo odgovarjali, ampak duhovnemu očetu tega dopisa, namreč cenjenemu gospodu Dragotinu Česniku, dosedaj nadučitelju, trgovcu, posestniku in županu v Knežaku, po domače gospodu Korelnu. Dopisnik se jezi nad g. kaplanom Andrejem Magajna, da skuša zasejati prepričanje v ondotno občino. Prepriča g. Andrej dosedaj ni nič zsejal, pač pa je ustanovil posojilnico, katera

izvrstno posluje. Znano je, da je pred par leti g. Koreln tudi poskušal z ustanovitvijo posojilnice, pa ni šlo, ker imajo ljudje do g. Korelna in njegovega očeta premalo zaupanja. Umevno je, da g. nadučitelj sedaj novo posojilnico gleda s kritičnim očesom, in da bo šele po preteku par let izrekel svojo sodbo o njenem blagostanju. Kdor je v redni hiši videl konkurz, kakor g. Koreln, tak postane nezaupen tudi napram najbolj solidnim gospodarskim podjetjem.

Zdi se tudi, da je nova posojilnica zmanjšala vpliv g. Korelna na knežško občino, in da g. Koreln že sam resno premišljuje, ali ne kaže že naprej se zahvaliti za župansko čast, katera je zanj pri novih volitvah sigurno izgubljena. Sicer pa za takim županom, v čegar hiši se toči veliko čez postavno uro, ni treba nikomur biti žal.

Ali bo gospod Koreln ostal tudi še nadalje nadučitelj v Knežaku, to pa bodo določile pristojne šolske oblasti, katere bodo imele v kratkem priliko preiskati, če so resnične gevorice, ki se razširjajo po Knežaku o njegovem ravnanju do podrejenega mu učiteljskega osebja. Več na tem mestu ne bomo pisali, pa upamo, da bodo že te vrstice imele tak vpliv, da se »Anton Fabec, z brado, z osličkom in vergelom« v Narodu ne bo več oglasil. Ako se pa bo, mu ne bomo ostali dolžni bolj natančnega odgovora.

Loške novice.

1 Socialni demokrat kot obrtni nadzornik. Socialni demokratje so vrgli svoje oči na Skofjo Loko. Ker jih drugod ne marajo in jim povsod vrata kažejo, hočejo v Loko poskusiti svojo srečo. Zastaviti hočejo pri kamnosekih v Kamnitniku in pri rokodelskih pomočnikih, ki delajo pri raznih mojstrih. Tu sem so že poslali svojega oglednika, nekega čevljarja iz Ljubljane, ki pa ni nastopil kot tak in tudi ne kot mokaški oglednik, marveč kot obrtni nadzornik. Hodil je od mojstra do mojstra in se povsod predstavil kot obrtni nadzornik ter zahteval v pregled delavske knjižice in tudi sicer zahteval pojasnila po razmerah v delavnici, po plači itd. Ker so mojstri mislili, da imajo res pravega nadzornika pred seboj, seveda so dali vsa pojasnila. Ali koliko je bilo začudenje, ko so zvedeli, da so padli v roke mokaču! Ker se je izvedelo za ime mokača in se je stvar naznala gosposki, gotovo dobi zaslužen plačilo. Pozor pred sleparji!

1 Skladnišče na loški postaji je na vsak način premajhno, to vidi vsakdo, to skušajo in radi tega trpe posebno trgovci. Posebno sedaj, ko se vse potrebščine za Podbrdo izkladajo in nakladajo na loški postaji, večkrat blago tudi čez noč zunaj skladišča ostane, ker notri ni prostora, ker je vse prenapolnjeno. Tudi ni dovolj težakov za nakladanje blaga. To je nekaj navadnega, da čakaš par ur, predno se tvoje blago najde in se more naložiti. Pa še tu moraš večkrat sam naložiti, sicer kdo ve kedaj prideš na vrsto. Zgodile so se radi tega tudi

tatvine na pr. pri vinu. Nujno potrebno je tedaj bilo, da je občinski odbor škofjeloški vložil na prometno vodstvo v Beljaku prošnjo, da se skladišče poveča in število nakladalcev pomnoži in tudi tako ukrene, da bo dotični uradnik ne glede na mimoidoče vlake mogel oddati blago. In odgovor? V zadnji odborovi seji ga je gospod župan prebral. Vsi so dobili vtis, da se prometno vodstvo šali. Ko je bilo že toliko pritožb, ono še zdaj ne vidi nobene potrebe, da bi se kaj ukrenilo. Skladišče mu je dovolj veliko, uslužbencev je tudi dovolj, red pri oddaji blaga je najzgodnejši in končno pravi naj se počaka železnice v zeleznike. Lepa tolažba! Sklenilo se je obrniti se na državne poslane in z njihovo pomočjo beljaško obratno vodstvo prisiliti, da izpolni najprijemnejše zahteve. Ko bi bila Loka kje med Nemci, bilo bi brez dvoma drugače. A Slovence imajo povsod za pastorko.

I Klavnica. Prostor za klavnico je kupljen, načrti izdelani, a z delom se najbrže še ne bo kmalu začelo, ker zdravstveni svet tam doli v Ljubljani še ni potrdil načrtov in kdo ve kdaj ga bo. Malo več urnosti bi bilo želeči!

I Kavarna na spodnjem trgu se je prejšnjo nedeljo slovesno otvorila z godbo. Lastnici Mariji Šink se podeli tudi pravica prodajati pivo v steklenicah. Občinski odbor je bil mnenja, kar je enemu dovoljeno, se drugemu ne sme kratiti.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 11. maja

„Lumparija, infamnost, sleparstvo i. t. d.“ — to so izrazi, s katerimi napada »Slov. Narod« tri tisoč poštenih zborovavcev, ki so na Savi pri Jesenicah v nedeljo tako jasno, odkrito in pošteno povedali svojo misel. — Lst, ki se je politično prodal kapitalistom, da napada in razdira delavsko gibanje, zdaj tako sramoti poštene ljudi, kateri stoje previsoko, da bi se spuščali v razgovor s takimi ljudmi, kakor so plačani uslužbenci liberalne protiljudske zveze. Ti ljudje lažejo, da se kar kadi. O delavcih na Savi laže list liberalne stranke: »Savski in javorniški delavci, kar jih je klerikalnih, so skoro izključno kmečki ljudje, reveži, ki nimajo toliko zdrave pameti, da bi mogli spoznati klerikalne nagibe in namene, duševni ubožci, ki slepo verjamejo duhovnikom in njihovim agentom in niso z močno spoznati, kaj je resnica in kaj laž.« — To si zapomnite, delavci! Tako pišejo o vas ljudje, ki so vajeni od ljudskih žuljev živeti! O ljubljanskem škofu pravi, da ravna s svojimi ljudmi »po šintarsko«. Mi pa priporočamo liberalcem, da naj se gredo od škofa učiti, kako se milo in pravično ravna s podložniki! Škof še ni nikomur pritrgal pravičnega zaslužka, a »šintarji« so liberalci, ki izmozgavajo svoje uslužbenca in jih mečejo na cesto, kadar so jih izrabili. O dr. Susteršiču pravijo, da ima že čez pol milijona kron. Mi bi mu jih privoščili, če bi jih imel, a res ne vemo, odkod bi jih vzeli. »Narod« pravi: »Če bo prilika, bomo enkrat odprli knjigo, v kateri imamo zabeleženo, kako so različni ljudski prijatelji postali kapitalisti in zasmrdelo bo do oblakov.« Prilika je tukaj: Kar odprite tisto knjigo! Smrdelo bo, a smrad bo prihajal od liberalcev. Mi le pomilujemo gospode kapitaliste, da so si najeli tako sirove in nerodne zagovornike, ki jih le kompromitirajo pred svetom s svojimi psokami!

Pogreb Šandora pl. Bresstyenskoga bo, kakor se nam poroča iz Zagreba, jutri ob 9. uri dopoldne od njegovega posestva v Plesu. V Zagreb pride sprevoz ob 3. uri popoldne. Za izvršitelja svoje oporoke je imenoval svojega prijatelja č. gosp. Zagorca. Ves imetek okoli 40.000 kron je zapustil hrvaškemu vseučilišču za dijaške ustanove. Svojim volivcem je priporočil, naj volijo v sabor po njegovi smrti namestu njega č. g. župnika Zagorca.

— Novice z Vrhnike. Pred kratkim so minule volitve v okrajno bolniško blagajno. V upravni odbor so izvoljene same mlade socialne moči. Za predsednika je izvoljen g. Fr. Tršar ml. — Gospod župan in Lenaršič sta odpotovala v nedeljo na Dunaj. Ljudem je dalo to povod, da pravijo, da sta se odpeljala zaradi podaljšanja železnice proti Idriji. — Trgovsko društvo »Merkur« nas je obiskalo v nedeljo. Sestanka »pri črnem orlu« pa se je udeležil eden sam naš trgovec. Tu se vidi, da je trgovstvo pri nas še jako malo orga-

nizirano, vidi pa se to tudi po tem, da so predajalne odprte od 6 ure jutraj do 9 ure zvečer, in to menda — zaradi županove trafice. — Generalni štab. Dne 4. t. m. je bil ves trg v zastavah. Generalni štab se je na svojem potovanju pomudil nekoliko tudi pri nas. Na kolodvoru je bil slovesen sprejem. Razna društva se sprejema niso hotela udeležiti. G. župana spomnimo le na občinsko sejo predlanskega leta ob prihodu presvitlega knezoškofa na Vrhniko — V o d o v o d a se napeljuje po zgornjem delu trga — po »Hribu«. Delo silno počasi napreduje, zakaj vrtati je treba večinoma živo skalo. — Ribniška novica — z Vrhnike. Kočevski novič« je pisal, da uditelj Kette nima denarja. Že mogoče. Grudnov denar nima teka.

— O vodovodu v Planini se nam poroča, da je sedaj že v dobrem redu, treba mu je bilo le neke malenkostne poprave.

— Slovensko delavstvo v Trstu. V nedeljo, 15. maja, bo občni zbor slovenskega »Delavskega podpornega društva« v Trstu. V teku upravnega leta 1903. je pristopilo društvu 378 moških in 42 ženskih, skupaj 420 novih članov, izbrisalo se jih je pa, oziroma izstopilo je 341 moških, 45 ženskih, skupaj 386 članov. Umrlo je 10 članov. Bolnikov je bilo 551. Bolniški stroški, bolnišnica in zdravila so znašali K 26.620,42; podpora se je izplačalo kron 22.176,32. Skupni dohodki so znašali K 44.400,42, skupni stroški pa K 42.498,60, skupni promet K 86.899,02 ali K 9385,96 več, kakor v prejšnjem letu. Društvo je šlo 2 častna uda, 9 ustanovnikov in 14 podpornikov. Od teh zadnjih je torej odpadlo 7. Žalostno je, če se pomisli, da je v Trstu obilo imovitih Slovencev, kateri bi zamogli podpirati naše društvo. Skupnega števila rednih članov poročilo ne pove.

— Duhovnik, ki se udeleži romanja v Lurd z dunajskim vlakom dne 6. junija, išče za pot tovariša. Vozi se v drugem razredu. Ime pove uradništvo »Slovenca«. Zadnji čas zglasitve do 15. maja.

— Iz cerkniške okolice. Prijeli so tovariša na Rakeku umorjenega Italijana, ker ga sumijo umora. Orožniki so ga zasledili blizu St. Petra v nekem gozdu in ga odvedli v cerkniške zapore. — Umrlo je žena mesarja Pintarja na Rakeku. Mož je umrl pred pol letom. Zapusčata štiri nepreiskrbijene otročice. — Poročila se bo hčerka c. kr. poštarja v Begunjah, gosp. Bonča, z računskim svetnikom v Sarajevu g. Premrovom.

— Tri nesreče. Iz Starega trga pri Ložu se nam piše: Redek in obenem pretresljiv slučaj smo doživeli v naši župniji minule dni. Imeli smo kar tri nesreče na enkrat. V četrtek, t. j. 5. t. m., proti večeru je utonil v neki luži Anton Ovsec starejši, kovač iz Pudoba. Od žganja omamljen se je vračal omenjenega dne iz Viševka čez nek jarek v Pudob, spodrsnil je s kamnov, vodečih čez vodo, padel in se deloma ubil, deloma utopil. Zalosten konec! — Drugi dan, 6. t. m., je d končal svoje mlado življenje Franc Ovsec, Zakrajškov hlapec, z Vrhnike. Na Hrvaškem, onkraj Prezida, je nalagal krelje. Na poti proti domu se je voz nanj prevrnil ter ga na mestu ubil. Pokonan je bil v Prezidu. In — v tretje gre rado. Ravno isti dan ob pol devetih zvečer se je ubil v Starem trgu star pijanček, Zulo po domače. Od Dan se vračajoč domov je od alkohola prevzet na Mandragah precej nesrečno padel. Z glavo je zadel na skalo, dobil težko rano, in kmalu nato je umrl. Ker smo imeli isti dan še tri druge mrlice, ki so pa po daljšem bolehanju vsi srečno v Gospodu zasпали, počivalo je kar v par urah šest mrtvih obenem na mrtvaških odrih. — Brez dvoma pretresljiv prizor za vsakega! Bog daj vsem večni mir in pokoj!

— Kamniško kopalnice. Vodno zdravilišče v Kamniku se letos odpre dne 15. maja. Sezona traja do 15. oktobra. Vsi napisi so letos dvojezični, jedine karte in postrežba v zdravilišču bodo tudi slovenska. Restavracijo je prevzel G. Vevar, rojen Korošec. Njegova žena je izvrstna kuharica. Kopalni prostori so se letos vsi prenovili in bodo zelo prostorni, svetli in v vsakem oziru zadovoljivi. Zdravilo se bode z vodo, električno, parem in vročim zrakom po najmodernejših zdravstvenih izkustvih. Dieta bo vrejena po dr. Lahmannovih predpisih, kjer je zdravnik Raabe letos po zimi bival več tednov v svrhu studij (Sanatorij »weisser Hirsch« pri Draždanah, svetovno znani zavod). Torej podpirajmo domače naprave, mesto da bi denar nosili v tujino! Zdravilo se bode zlasti tudi po Kneippovem načinu, seveda pod zdravniškim nadzorstvom.

— Za trebanjsko dekanijo bo konferenca ss. C. I. sodalitatis na Trebelnem dne 16. maja.

— Slovenskim pravnikom! O Binkošti se bo vršil, kakor znano, v Pragi prvi znanstveni shod čeških pravnikov, na katerega so tudi povabljeni drugi slovanski pravniki. Odbor društva »Pravnika« v Ljubljani je v zadnji seji sklenil, da se shoda udeleži po deputaciji. Jako

bi bilo želeči, da se tej deputaciji pridružio še drugi slovenski pravnik. Osebito velja to za slovenske odvetnike, ker bo iste dni v Pragi tudi prvi shod čeških odvetnikov, na katerega so slovenski odvetniki do bili posebna vabila. Kdor želi podrobnih poudaril, naj se izvoli obrniti do g. dr. D. Majarona v Ljubljani, ki sploh prosi, da naj mu se prijavijo udeležniki, to pa čim prej.

— 25letnica državnega šolskega zakona bo dne 14. t. m.

— Srečo v loteriji je imel neki hlapec v Zagorju ob Savi. Papagaj nekega Laha mu je potegnil številke, katere je stavil na Gradec. Zadel je 3600 K.

— Nov delavski red je dobila tovarna v Trbovljah.

— Ubeglega prisiljenca Franca Daniela so prijeli in oddali zopet v prisilno delavnico.

— Izseljevanje. Brzoparnik »La Lorraine« francoske prekomorske družbe, (za stop potovanja p. sarna Ed. Snarda v Ljubljani), je odplul iz Havra 30. aprila in srečno dospel v New York 7. maja. Vozil je 6 dni in 6 ur.

— Učenci — stavkajo. Učenci kmetijske šole v Križevcih na Hrvaškem stavkajo. Učenci trdijo, da so predavanja prof. Kerna nezadostna ter jih zato ne obiskujejo. Ravnateljstvo jih je opomnilo na posledice njihovega ravnanja. Učenci so odpotovali v Zagreb, da se pritožijo pri banu.

Otrok umrl valed opeklin. Otrok železniškega delavca Jožefa Ranta, Pod Gradom, župnija Marija Devica v Polju, se je tako opeknil, da je danes umrl.

Ljubljanske novice.

Krščanska ženska zveza ima prihodnji petek v pritočju knez. ščafijske palače ob 4 popoldne javno predavanje. Predaval bode č. g. dr. Evgen Lampe o Parizu. K najobilnejši udeležbi vabi odbor.

Socialno-demokratski shod zidarjev. »Sedaj je ugoden čas! Če hočete zidarji kaj doseči, pridite vsi v soboto na shod ob 7. uri zvečer v dvorano puntigamske pivnice!« Tako so se glasila socialno-demokratska vabila. In res, ob 7. uri v soboto je bilo že 7 zidarjev na shodu. Agitatorji so začeli frčati v bližnje gostilne in stanovanja zidarjev in ob 8. uri, ko se je shod pričel, našli smo 109 udeležnikov, in sicer z Linhartom, Spongijem, z dvema krščanskima socialcema, enim tiskarjem, dvema uslužbencema okrajne bolniške blagajne, s Kordeličem, staro socialno-demokratsko korenino, z g. komisarjem Robido in z dvema mag. detektivoma vred. Položaj je bil ves drug, kakor l. 1902. pred veliko po socialnih demokratih povzročeno stavko, v kateri so dobre živeli soc.-demokratski voditelji, a slabo stavkajoče delavstvo. Shod je otvoril predsednik soc.-dem. strok. društva za zidarje, bivši zidar, sedaj uslužbenec okrajne bolniške blagajne ljubljanske, v slabi slovenščini in še slabši laščini, sodrug Vičič. Prvi govornik je bil Linhart. Govoril je o potrebi močne soc.-dem. strok. organizacije in povdarjal, da tako slabo niso zidarji nikjer organizirani, kakor so ravno v Ljubljani. Ljubljansko delavstvo je bilo vedno indiferentno in ljubljanska megla povzroči, da postanejo tudi tuji delavci, če pridejo v Ljubljano, indiferentni. Pozabavljal je čez stavbene podjetnike: Od »ponosnega Supančiča do Accettov nimajo srca za vas.« Pred leti ste zidarji povzročili štrajk, a štrajk ni imel tistega uspeha, kakor je bilo pričakovati. Štrajk bi se bil posrečil, če bi imeli zidarji svoj fond in organizacijo. Brez organizacije ste pričeli štrajk. Štrajk vaš je imel namen, biti šola, da bi bili vi spoznali pomen organizacije vašega društva in da se brez organizacije ne dā doseči ničesar. Res ste se vi začetkom oklenili vašega društva, toda pozabili ste ga. S težkim trudom smo soc. demokratje uprizorili vašo strok. organ. (Seveda sestaviti vlogo, dolgo 10 vrst, in ji priložiti 5 eks. pravil, to je Linhartu težek trud!) Nadalje je govoril, da so le soc. demokratje prijatelji delavstva in drugi ne. Ko je Linhart končal, je Vičič pozval, naj se slov. delavci sedaj vpišejo v društvo in plačajo prispevke. Odstranilo se jih je nekaj, a koliko se jih je vpisalo, ne vemo. Vemo le, da jih ni bilo nazaj. Sodrug Spoughi je govoril laško. Ponavljal je bistveno Linhartov govor, samo govoril je bolj stvarno, bolj fino in z boljšim govorniškim vznosom, kakor je govoril Linhart, pa proti klerikalcem ni zabavljal nič. Po njegovem govoru je Vičič pozval laške zidarje, naj se vpišejo v društvo, a laški zidarji so razumeli ta poziv tako, da so šli domov. A kar jih je še ostalo, so se norčevali: »Si sa, si soci no pā gheremo niente« in slične izraze smo čuli iz ust laških zidarjev. Končno besedo je imel Linhart. Povedal je, da se zadnji čas opaža neko gibanje med slov. delavci. A čez to gibanje je Linhart zabavljal, ker je pri tem gibanju tudi dr. Krek. Lepa duša Linhartova se je slednjič izlila v zabavljanje

čez »farje«. Vidi se mu, da — fantič — te holje ugane, kakor pa delavsko organizacijo. Značilno je, da je Linhart priznal, da so radno stavko zidarjev soc. demokratje povzročili le, da bi vjeli kaj zasa. To so mislili storiti tudi letos, kar je bilo iz vabil očitno: Ker pa zidarji ne marajo svojih grošev dajati soc. demokr. agitatorjem, ter se raditega v ogromni večini shoda niso udeležili, je socialno demokratskim voditeljem up, da bi se mastili ob štrajku splaval po vodi.

Podraženje mesa in živil. Poroča se nam: Ko so pred dvema letoma v Gradcu mesarji cene mesu s takim izgovorom kakor zdaj v Ljubljani zvišali, so se iz vseh krogov konsumentov oglasili ljudje s protesti in zahtevo na občinski svet, da to samooblastno podraženje prepove. In res je mestni svet stopil mesarjem energično na prste in jih prisilil, da so ostali pri starih cenah. In v Ljubljani? Kdo se bori v Ljubljani za konsumente? Pri volitvah in pri davku!

Zgradba II. drž. gimnazije Na stavbišču za to poslopje bodo pred začetkom zgradbe dali odpeljati ves material, kar ga sega nad cestni nivô, t. j. nad 1 m. visoko. Na Del Cottovem svetu je vila lastnice že ometana, zgradba Lenarčarje in Lenarčičeve vile precej naglo napreduje. Ograja ob Elizabetni cesti odpade in dobi otročja bolnica okrog svojega sveta novo ograjo — na kameniti podlagi.

Umrli v Ljubljani. Dne 7. maja: Ana Pirc, voznikova hči, 21 mesecev stara. Pred škofijo 18. pljučna tuberkuloza; Marija Kovač, delavka, Radečkova cesta 11, 73 let, Marasmus Paralysis cordis. — Dne 8. maja: Marija Prezelj, šolskega sluga hči, 13 mesecev, Rastjeva cesta št. 10, Meningitis bacillaris. V deželni bolnišnici: Dne 6. maja: Marijana Strukelj, delavka, 60 let, Gangraenapadum. Paralysis cordis; Josip Flegar, dninar, 36 let, jetika. — Dne 7. maja: Alojzij Javorek, zasebnik, 68 let, pljučnica.

Slov. tamb. društvo »Triglav« priredi v nedeljo, dne 15. t. m. izlet na ljublj. barje (gostilna Kozler). Vspored: 1. Ob 2. uri odhod z voznji. Bzirališče sv. Jakoba trg. 2. Tamburanje, prost zabava, šaljiva pošta in korjandoli korzo. Vstopnina z vožnjo vred 60 vin., brez vožnje 30 vin. Vstopnice se prodajajo v trafikih pri g. Kališu, Jurčičev trg št. 3.

Izgubila je prošli ponedeljek zvečer gospa Alojzija Kocijančič iz Radovljice zlato žensko uro na poti od šenklaške cerkve do Udmata. Pošten najditelj naj jo odda proti primerni nagradi v uredništvu »Slovenca«. Tudi je izgubilo mnogo oseb v mestu nekaj stvari. Seznamke priobčimo prihodnjič.

Poveljniki 3. voja. vitez Succovat y p l. Ve z a z a, se pripelje jutri, 12. maja, z brzovlakom v Ljubljano nadzorovat tukajšnjo posadko. Koroško vojaštvo je že nadzoroval.

Koštrun v zaporu nahaja se v jetniških prostorih garnizijskega zapora v šentpeterski vojašnici v Ljubljani, tam, kjer zapirajo vojake. Občinstvo, ki hoši mimo, čuje meketanje, postaja in se — čudi.

Posledica žganjepijta. Dne 9. t. m. prišel je na orožno vajo mož po imenu Adamovec iz Selc na Gorenjskem. Napil se je bil gotovo žganja in se je naposled začel tresti in odskakavati od tal. Pokazali so se na njem znaki delirija. Kakor pa je že pri vojakihi navada, zaprli so nesrečnika čez noč, da si je besnel, mesto da bi ga dali v bolnišnico. To se je zgodilo šele naslednji dan.

Izseljevanje. Dne 10. t. mes. se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 29 Slovencev, 8 Dalmatincev in 7 Hrvatov. — V Hrušico č. železniškemu predoru se je odpeljalo 22 Hrvatov, 13 Hrvatov pa na Nemško.

Tatvina. Hlapec Mihael Škerjanec je dne 10. t. mes. vlomil v kovček Mhaela Susteršiča na Martinovi cesti št. 24 in mu ukradel 8 kron denarja. Susteršič je imel v kovčku še nadaljnih 86 kron, katere svota pa se je zdel Škerjancu previsoka, zato jo je pustil v miru. Policija je dala Škerjanca pod ključ.

Mladi tatovi. Zadnje dni so hodili mladi fantje po raznih gostilnah in se ponujali za postavljalce kegljev. Ondi, kjer so bili sprejeti, se niso zadovoljili s samim zaslužkom ampak so se tudi prisvojili raznih pijač. V Latermanovem drevoredu so pa kradli slaščice. Policija je pičke polovila in jih zaprla. Ti tatovi so imeli tudi ključ, s katerimi so odpirali izložbe.

I. mestna deška šola je priredila danes dopoldan majniški izlet na Rožnik. Ob 7. je daroval sv. mašo g. katehet Čadež.

Posredovalno delovanje mestne posredovalnice za delo in službe v Ljubljani v mesecu aprilu. V primeri z lanskim letom meseca aprila se je došlo v tem mesecu znatno več oglasil, tako pri moškem, kakor pri ženskem delu. Istotako je v primeri s prejšnjim mesecem posredovalno delovanje v tem mesecu dokaj ugodno. V splošnem pa je primanjkovalo delojemalcev, v dokaz, da je došlo več delodajalcev, kakor delojemalcev, osebito pri ženskem delu, dočim je pri moškem delu raz-

merje ostalo ugodnejše. Pomanjkanje zlasti pri prostih ženskih poslovanjih zlasti začetek stavbnih sezije, kakor tudi druga dela, pri katerih je plačilo na dan. Poslov za kmečko delo pa sploh ni bilo dobiti. — Ugodno je bilo posredovanje moškemu delu za vrtno delavce, trgovsko pomožno osebo in prometne uslužbenke. Pri ženskem delu pa za gostilniško osebje, prodajalke in hišne pose. Pri drugih poklicih je bilo mogoče naročila le v posameznih slučajih reševati. — Posredovanje z vajenci in stanovanji ni imelo uspeha. Prvih jako primanjkuje, a stanovanj, zlasti malih in srednjih, ni dobiti.

Stavka prevoznikov. Stavkujoči prevozniki so včeraj imeli zopet shod v restavraciji pri „levu.“ Sklenili so, da stavkajo naprej.

Električna razsvetljava že več dni ne funkcionira v Vodmatu. Več luči.

Brivec Jerič, ki je bil obsojen radi obrekovanja, ker je trdil, da se je na magistratu po dvakrat moralo plačevati kazni in je radi tega moral tudi presedeti kazni 13 mesecev, je sedaj vložil pritožbo pri ministru ter se obrnil z vlogo tudi na cesarja.

Preprečeni vlom. Mestna policija je zaščila dne 9. t. m. ob 4 uri zjutraj brezposelnega natakara Ivana Ferleža iz Hojnd pri Ptuj, ravno ko je hotel vlomiti v kavarniške prostore »pri Evropi.« Ferlež je poskušal odpreti vrata pri verandi. Ker pa teh ni mogel odpreti, spravi se je nad okna ob Marije Terezije cesti. V bližini službojoči stražnik je Ferleža opazoval in ga potem prijel. Med potjo je hotel Ferlež popihati, toda stražnik je bil hitrejši in ga je vjel. Pri njem se je našlo dleto, s katerim bi bil odpiral. Izročili so ga deželnemu sodišču.

Radi kokoši obsojen na 6 let. Iz ljubljanske prisilne delavnice lani odpuščen prisiljenec 47 let stari Martin Janež je bil pred celovškimi porotniki radi tatvine kokoši obsojen na 6 let težke ječe. Po prestani kazni bo moral zopet v prisilno delavnico.

Selitve. V tem terminu se je preselilo okoli 60 družin in nad 110 posameznih strank. Malih stanovanj manjka. Čujejo se pritožbe, da nekateri gospodarji najemščino zvišujejo, v hišah pa ne dajo niti najpotebnejšega popraviti.

Darilo. Pevsko društvo »Slavec« nam poroča: Pevskemu društvu »Slavec« je vpsal č. g. Ivan Govedič, župnik v Sošanju, svoto 25 K, spominjajoč se veselih ur, prežitih v krogu pevskega zbora, z geslom »Slavcu«: »Le prepevaj še med nami — Miloglasne pesmice — Brate nam neverne drami — Budi slavske nam sestre.«

Obtole. Je lastnik tiskarne g. Adolf Klein. Danes so ga obhajali.

V domovino se vrnil slep. Včeraj je prišlo iz Amerike v Ljubljano pet oseb. Rojak Poč, doma iz Metlike, se je vrnil slep. Bil je 20 let s svojo soprogo v Ameriki. Oči si je v Ameriki pokvaril v apnenici. Prihranil si je malo svoto za stara leta.

Iz brzovavk.

Zagreb. Potovanje bana Pajačevića je v zvezi s finančno nagodbo. Sedaj se čuje, da ako bi tudi nova pogajanja regnikolarne deputacije se izjalovila, bi ban ne odstopil, ampak vlada bi se v tem slučaju poslužila svojega neomejenega kredita pri davčnih uradih in počakala bi volitve nove regnikolarne deputacije in njenih novih obznanov.

Draždane, 10. maja. Iz Saksonskega so izgnali vse mormone. — V Košici so prijeli župana Estiga, ker je ponesveril 27 000 mark.

New York, 10. maja. »New York Herald« poroča iz Rio de Janeiro, da je bila pri reki Chondles bitka med Brazilijanci in Peruanci. V bitki so bili Peruanci popolnoma poraženi.

Sofija. Ker se je vprašanje o makedonskih beguncih med Turčijo in Bolgarijo uredilo, bo bolgarska vlada brzovavno pozvala begunce, naj se vrnejo v svoja prejšnja bivališča. Od 14. maja dalje jim bolgarska vlada ne bo dala nobenih podpor več.

London, 10. maja. Poročevalec »Daily Mail« poroča iz verodostojnih virov, da angleška ekspedicija v Tibetu ne ostane v Gyantse, ampak takoj odrine proti Lhasi, glavnemu mestu Dalaj-Lame. Brezdvombno bo ta sklep angleško-indijske vlade vzbudil v Petrogradu veliko pozornost in nezadovoljnost.

Marijini vari. Razven cesarja Franca Jožefa in kralja Edvarda obiščeta tukajšnje kopališče tudi predsednik Loubet in italijanska kraljica Helena.

Dunaj. Mladocelhi so včeraj v drž. zboru interpelirali radi zboljšanja položaja avstrijskih železničarjev.

Književnost in umetnost.

* »Glasbena Matica« v Ljubljani. Vabilo. V soboto, dne 14. maja l. 1904. v zgornji veliki dvorani »Narodnega Doma« ob 8. uri zvečer koncert pod vodstvom koncertnega vodje gospoda M. Hubada. Na korist penzijskemu fondu. Sodelujejo: gđ. Ana Kilar, gđ. Vida Prelesnik, gosp. dr. Gvido Serneč, Niko Štritof, šolski dekliški zbor »Glasbene Matice«, pomnožen z oddelkom ženskega zbora »Glasbene Matice«, dijaški zbor »Glasb. Matice« in orkester c. in kr. pešpolka št. 27. vzpored: 1. Dr. Anton Dvořák: Slovanski ples št. 4. (D-dur). Svira orkester; 2. a) Fr. Liszt: Notturmo št. 3, b) V. Novak: Slovanska suita št. 3. na klavir svira gđ. Vida Prelesnik. 3. J. B. Viotti: Koncert za violino št. 23. s spremljevanjem klavirja. Svira Niko Štritof. 4. Fr. Schubert: Simfonia v h-molu. I. stavek: Allegro moderato, II. stavek: Andante con moto, svira orkester. 5. a) K. Löwe: Div, nordiška balada, b) Iv. pl. Zajc: Domovini iljubavi, poje g. dr. Gvido Serneč. 6. L. van Beethoven: Sonata za klavir v c-duru. (Grofu Waldsteinu posvečena) Prvi stavek, svira gđ. Ana Kilar. 7. Dr. Anton Dvořák: Slavnostni spev, za mešan zbor in orkester. Op. 113. Zadnja skladateljeva koncertna skladba za zbor in orkester. Poje mešan zbor s spremljevanjem orkestra. NB. V orkestru sodeluje poleg nekaterih gospodov članov »Glasbene Matice« tudi nastopni gojenci »Glasbene Matice«: I. violina: Ivan Karlin, Niko Štritof, Mihael Rožanc, Josip Tavčar, Milan Trošt, Stanko Novak; II. violina: Ljudmila Novak, Josip Pfeifer, Božidar Romih, Vinko Majdič, Leopold Kovač, Fran Bizjak; viola: Miroslav Deželan. Začetek točno ob 8. uri. Cene prostorov: Sedeži po 3 in 2 K. stojišča po 1 K, dijaške vstopnice se dobivajo v trgovini gospoda J. Lozarja na Mestnem trgu in na večer koncerta pri blagajni.

* Zanimiva knjiga. Da bi slovenski narod natančneje spoznal velikega učenjaka in junaka Vego, založila je posojilnica in hranilnica v Moravčah brošuro »Jurij Vega« (predaval Fridolin Kaučič v izobraževalnem, zabavnem in podpornem društvu »Zvezda« na Dunaju dne 6. marca 1904.) Cena komadu 20 vinarjev. Čisti dobiček je namenjen Vegovemu spomeniku v Ljubljani. Naročila sprejema: Anton Učakar v Moravčah.

* Musioa sacra. V stolni cerkvi v četrtek 12. maja pontifikalna maša ob 10. uri: Instrumentalna maša v D-dur zložil Karol Greith; alleluja zl. dr. Franc Witt s koralnima verzoma; ofertorij »Ascendit Deus« zložil Anton Foerster.

Izpred sodišča.

Izpred deželnega sodišča.

Nevarno pretil. Nikolaj Spoljarič, delavec iz Bukovaca, je v času, ko se je nahajal v kazenskem zaporu v Lir. Bistrici, pisal Mariji Rbrič pismo, v katerem navaja, da ga je ona spravila v zapor, da tega ne bo nikoli pozabil, dokler bo živ, da bo dobro poznala nož, katerega bo od nje prinesel, da bo pomnila, kaj je Lidan. Dne 1. aprila je pa nasproti sojetniku zapretil, da če bo še eden prišel v njegovo celico, ne bo prišel živ iz nje. Ponoči na 1. aprila t. l. je odtrgal nogo od železnega kavaleta in razkopal zid, da bi bil mogel pobegniti iz zapora, kar se mu pa ni posrečilo. Sodni dvor ga je obsojal na štiri najst mesecev težke ječe. — Otrok v postelji zadušila je Marija Bolha, krojača žena na Dražici, v noči 2. marca t. l. Obdolženka pravi, da je v spanju nehoté odoje potegnila čez otroka in da je le to bilo povod, da se je dojenček zadušil. Sodišče je valed tega M. Bolha oprostilo. — Na korajžo klical. Na praznik sv. Stefana m. l. zvečer eta posestnika sin Karol Celarc in delavec Karol Zolaznik v bližini Petkovskega hleva na Drenovemgricu druge fanta klicala na korajžo. To se je pa Francetu Jelovšku, posestnika sinu le malo preveč zdelo; vdaril je Zalaznika z lopato po levih nadlekljih in nad levim kolkom ter ga nevarno poškodoval. Obsojen je bil na 3 mesece ječe. — Zivinski potnilist je prenaradil Anton Zitnik, posestnika sin na Grosupljem. Sodišče ga je obsojilo zaradi tega na 4 tedne ječe. — Konkurs. Jakob Recko iz Slivnice pri Smarju na Stajarskem doma, prevzel je dne 1. februarja 1903 v Ribjih Lzrah trgovino s specerijskim blagom. Tekom dobrega pol leta postal je že tako pasiven, da ni mogel več izplačevati svojih upnikov. Deficit znaša 1069 K. Obsojen je bil na 14 dni ostrega zapora.

Društva.

(Društvo »Vesna«) priredi svoj 3. redni občni zbor 11. maja 1904. v restav.

raciji Richter, Dunaj III, Rennweg št. 1, ob 8 uri zvečer. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora; 2. Odobrovo poročilo; 3. Nekrolog Lenbachu in Vereščagu. Predava tov. G. a. b. e. r; 4. Slučajnosti. Slovenskigostje dobrodošli! (Prostovoljno gasilno društvo v Domžalah) priredi dne 15. maja t. l. v prostorih Antona Milerja »pri Phlerju« v Stobu veselico, h kateri vabi najljubše častito občinstvo in slavna društva. Zunanja društva in častito občinstvo imajo jako lepo priliko udeležiti se te veselice, ker vlak prihaja v Domžale ob triletni na tri in odhaja ob 9. uri 10 min. nazaj v Ljubljano. Pri veselici sodeluje sl. domžalska društvena godba. Na vaporedu je tudi loterija z lepimi dobitki in šaljiva pošta.

(»Slovenska Matica«) bo imela CXXXV. odborovo sejo v sredo, dne 18. velikega travna ob petih popoldne v društveni pisarni. Vpored: 1. Naznanila predsedništva. 2. Potrditev zapisnika o 134 odborovi seji. 3. Poročilo o računih za l. 1903. 4. Poročilo o pripravah za redni občni zbor. 5. Tajniško poročilo. 6. Evtualia.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Psisoraztrgali v Slezijski kmečkega posestnika Františka Grodeka. Na polju so ga napadli trije psi in so ga tako raztrgali, da ga ni bilo več spoznati. — Generalna stavka blagajniških zdravnikov v Nemčiji. Iz Draždan se poroča, da namerava z novim letom pridet stavekati 14.000 članov nemške zdravniške zveze, ki so blagajniški zdravniki. V ta namen imajo zbranih že 2 milijona mark. — Nemiri v Kišenevu. V sodni razpravi zaradi protizidovskih nemirov v aprilu l. 1903., v katerih sta bila dva žida ubita, je bil obsojen Voitušenko na 5 let prisilnega dela. 6 obtožencev je bilo oproščenih. — Zaprti so v Parizu socialno-demokratskega občinskega svetnika Lebeyja. Poneveril je 108 000 frankov in je zagral denar na borzi. — Spalna bolezen se je pojavila v Bruslju. Dva bolnika sta že umrla. — Pri zadnjem viharju se je ob obrežju Adrianskega morja ponesrečilo več ladij. — Tri delavce je podsolu pri gradnji kanala na Dunaju dne 9. t. m. ob 11. uri dopoldne. Enega so izveli mrtvega, dva upajo še rešiti. — Strašen samomor je izvršil na Dunaju poštni sluga Stefan Mayer. S sekiro si je zadel na glavi 18 težkih ran. Parkrat si je preklal glavo. Mayer umira. — Pleskarski pomočniki stavkajo v Lvovu. — Nevščandal se pojavlja na Laškem. Listi dolže bivšega ministra Galimbertija, da je stroške za svoje ženitovanjsko potovanje v znesku 25.000 lir pokril iz državne blagajne. Galimberti pravi, da je takrat potoval tudi v svrhu študij. — Ruska carica je darovala 15 000 frankov za bedne Makedonce. — Stavka. Iz Požuna se poroča: Delavci v Simensovih in Schuckertovih delavnicah so 10. t. m. pričeli stavkati. Delavci zahtevajo deveturno delavno dobo in 10 odstotno zvišanje plač, kar pa se jim je odklonilo. — Gerhard Hauptmann se je zastrupil. Iz Berlina se poroča: Gerhard Hauptmann, ki se je mudil ob Rivieri, je tamkrat naenkrat zbolel valed zastrupljenja. Zavžil je pokvarjeno meso. — Igralnica na Krfu. Iz Bruslja se poroča, da namerava neki belgijski konzorcij ustanoviti na Krfu igralno banko.

Lepotica umorila svojo tekmovalko. Iz Florence se poroča: V tukajšnjem zavodu za onemogle je bivala že precej časa 70letna Julija Buti, ki se je čisto napila. Proti koncu aprila je starka nevarno zbolela ter bila izročena bolnici za neozdravljive. Z njo so prenesli tudi njene stvari. Ko so pa pregledovali njen kovček, našli so v njem segnito truplo. Zdravniki so preiskali truplo, in so rekli, da je moralo truplo ležati v kovčku več desetletij. Ker je bila starka vsa zmešana, niso mogli dobiti od nje nobenih pojasnil. Pred 50 leti je bila Buti prva pevka na dvornem gledališču velikega vojvode v Florenci ter prva lepota. Z njo je tekmovala neka mlada Milanka, ki pa je kar naenkrat izginila in nihče je ni več videl. Misli se torej, da je Buti svojo tekmovalko umorila ter telo skrila v svojem kovčku. Preiskavo nadaljujejo. Pozneje se je Buti poročila s slavnim Milancem Cisleurjem Ivanom Grandi, ki je pa že umrl in ženo sapustil v bedi.

Stavka lipskih zdravnikov — končana. Iz Beroona se brzovavlja: »Berliner Tagblatt« poroča iz Lipskega: Med okrajnim glavarstvom in okrajnim zdravniškim društvom je sklenjena pogodba, v kateri je pripoznana prosta volitev v krajno bolniško blagajno ter zvišanje honorarja. Dne 6. t. m. se vrše shod zdravnikov je potrdil pogodbo ter tako sklenil, da stavka poneha.

Raj za žensko delo je, kakor trdi ruski potovalec Cibikov, sveto mesto Lhasa v Tibetu. Dve tretjini od 10.000 prebivalcev

sta ženskega spola, kar je zelo merodajno za tamkajšno javno življenje. Skoro vsa uradniška in trgovska mesta so v ženskih rokah.

Kopalci zakladov na Martinique. Iz New Yorka poročajo: Zadnji čas se je na otoku Martinique izmislil stan kopalcev zakladov. Otocani so se namreč prepričali, da se sedaj ni bati Mont Peleéjevih izbruhov ter prav pridno kopljejo po razvalinah Saint Pierreja, iskajoč dragocenosti, posebno dragih kamnov. Baje so že izkopali zelo veliko dragocenosti, čemur pa se ni čuditi, ker je v razrušenem mestu zelo svetela trgovina. Ognjenik sedaj zopet miruje. Na kraj neurede dohaja vedno veliko hrbo-lancev.

Ženske požarne brambe so se na Angleškem in v Ameriki nad vse dobro obnesle. Vsak vzgojevalni zavod za deklice in vsaka dekliška šola ima lastno požarno brambo, članice so učenke dotičnega zavoda. Deklice se pod vodstvom strokovnjakov privadijo vsega, kar morajo znati moški gasilci. Posamezne bolnišnice na Angleškem so tudi upeljale domače požarne brambe, kojih članice so bolniške strežnice.

Telefonska in brzovavna poročila.

Pred volitvami v celjski okrajni zastop.

Celje. V petek se vrše volitve v celjski okrajni zastop. Nemci so razvili zahrbtno in nesramno agitacijo, a upati je, da se ob zavednosti in značajnosti volivcev izjalovijo vsi nemški načrti. V slovenskih vrstah naj ne bo nobenega izdajalca! Ves svoj up polagajo Nemci na znano Kosmovo afero. Nemci se ves čas zaletavajo v dr. Serneca in dr. Dečka, češ, da sta ona kriva, dočim je v resnici kriv le davčni urad, ki ni gledal, ali so podpisi dr. Sernečevi ali ne. Del dolga je Kosem pokril, o ostalem delu je pa danes došlo od deželnega odbora fiksiranje škode v znesku 27.059 K 51 v. Dr. Sernece in dr. Dečko sta kljub temu, da nista bila na noben način obvezana plačati te svote, a da Nemcem zavežeta jezike in da se ne more reči, da bi okraj trpel kako škodo, ko je bil v slovenskih rokah, popolnoma iz svoje volje plačala 27.059 kron 51 vln. ter je s tem vsa škoda, katero je povzročil Kosem, poravnana. S tem so nemška očitanja najbolj zavrtnjena in Nemci so dobili po umazanih čeljustih. Nemci so danes ponoči zavratno na slovenske veleposelnike poslali oklice, v katerih najpotebneje sramote slovenski odbor. Nemci so ta oklic sestavili ponoči in v zadnjem trenutku, ker so se bali slovenskega odgovora. Iz povedanega sledi, da so njihovi napadi popolnoma brez podlage in da je slovenski odbor v polni meri varoval koristi okraja. Slovenski volivci, narodna dolžnost zahteva od Vas, da složno in združeno nastopite na dan volitve in s svojo močatostjo pokažete, da hočemo sami biti gospodari na svojih tleh!

Bosanski referat.

Dunaj, 11. maja. Kakor znano, je nemška levica hotela vzeti Jugoslovanom bosanski referat v letošnjem zasedanju delegacij v Pešti. Včeraj se je pod predseštvom viteza Jaworskega vršil sestanek delegatov zbornice, ki tvorijo izmed poslan-skih delegatov večino. Ta sestanek je soglasno sklenil, ponuditi bosanski referat delegatu dr. Susteršiču, ki je referat tudi sprejel. — Od Slovenske zveze pride v budetni odsek delegacije dr. Susteršič, v peticijski odsek dr. Zafron in v verifikacijski odsek dr. Dlužanski.

Japonsko-ruska vojska.

Niučvan, 11. maja. Reuterjev urad poroča: Od petih polkov so doslej odkorakali štirje polki iz Niučvana. Japonci izkrcavajo čete v Kaičovu.

London, 11. maja. Prva pri Jalu izkrcana japonska armada izrablja z veliko odločnostjo in hitrostjo svoje uspehe in pri Hajčenu grozi Rusom.

Berolin, 11. maja. Rusi, ki so se umaknili iz Fenvandena in Rusi iz Liaojana se zbirajo pri Motien gorskem sedlu, kjer je pričakovati krvave bitke.

London, 11. maja. Tu se širijo vesti, da se je pri Motien gorskem sedlu vršila bitka mej Rusi in oddelki generala Kurokija. Rusi so imeli velike izgube. General Sasulij je baje mej mrtvimi.

Tokio, 11. maja. Takoj, ko dojdejo pred Port Artur za obleganje določeni japonski topovi, se bo pričelo bombardiranje na trdnjavo, skupno z naskokom na neki slabšeji točki trdnjave.

London, 11. maja. Tri divizije druge japonske armade hitro prodirajo, da se združijo z armado Kurokijevo.

Tokio, 11. maja. Togo poroča, da se od 6. t. m. iz Port Arturja čujejo vedno eksplozije. Vzrok se ni pojasnil. Japonci menijo, da razstreljujejo Rusi svoje vojne ladje, za slušaj, ako nameravajo zapustiti Port Artur. (?)

London, 11. maja. Da se ruska luka Kronstadt, kjer se rusko brodovje pripravlja na odhod v vzhodno Azijo, razstrelilo v zrak, je delovala obširna zarota. Doslej še niso prišli na sled vsem zarotnikom.

Petrograd, 11. maja. Posebna komisija se je posvetovala, ali naj se pošlje balistično rusko brodovje skozi Ledeno morje, in je sklenilo, da sedaj ne kaže pošiljati brodovja skozi Ledeno morje.

London, 11. maja. »Times« imajo iz Tokia poročilo od 7. t. m.: Japonski častniki se zelo pohvalno izražajo o hrabrosti ruskih čet glede njihovega odpora pri Hohmuntanu.

Rim, 11. maja. V včerajšnji državnozborni seji so razpravljali o razmerju med papeštvom in italijansko državo. Poslanec Santini je slavil Leona XIII. in povdarjal, da je Pij X. prijatelj Italije. Priporoča, naj vlada nikar ne išče prepira z Vatikanom. Italijanska vlada naj nikar ne sledi vzgledu neke druge države (francoske, op.ur.) in naj ne pozabi, da se povsed opazja probuja verskega duha, tudi v Italiji. Poslanec de Cesare priporoča, naj vlada ustanovi posebno komisijo, ki bi študirala razmerje med cerkvi in državo in podala načrt, po katerem bi bilo mogoče doseči edinstvo med pravico vesti in med idealnostjo patriotizma.

Darovi.

Darovi, poslani našemu uredništvu:

Za družbo sv. Cirilain Metoda: Nekateri ljubljanski Mohorjani ob vpisovanju K 1:40; gđe. M. Wessner K 1:20 za družbeni koledar; Obrtno podporno društvo 20 K.

Za jeseniški otroški vrtec: Neimenovana dobrotnica 60 K; g. župnik I. Renier 5 K.

Za pogorelce na Dolenjskem: G. M. Saje 15 K; g. I. Sajovic, kanonik, 10 K.

Za varuhe božjega groba: G. Eržen 6 K.

Za Makedonce: G. Peter Starešič 4 K.

Poslano.

Odprto pismo na g. župana Ivan Hribar-ja v Ljubljani.

Po Ljubljani se čujejo najrazličnejše, naravnost gorostasne govorice o gospodu polie. svetniku P o d g o r š e k - u, ki v veliki meri vznemirjajo volilce - davkoplačevalce. — Vsled tega stavimo na gospoda župana vprašanje, kaj namerava vkreniti napram takim govoricam, in zahtevamo, da, ako te govorice niso resnične, zasleduje izvir tega obrekovanja in poskrbi za dolžno čast svojemu podložniku in šefu mestne policije.

Ako se pa pokaže, da je govorica istinita, zahtevamo, da se davkoplačevalcem temeljito pojasni temna zadeva in s tem reši čast mestne policije.

Naglega, temeljitega odgovora pričakuje

Več volilcev.

Zahvala.

Za vse izkazano srčno sožitje v bolezni in ob smrti naše nepozabne hčerke oziroma sestrice, gospice

NADINE MAJDIČ

izrekamo tem potem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem najtoplejšo zahvalo.

Dalje se zahvaljujemo častiti duhovščini, slavnemu čitalniškemu pevskemu zboru za gniljivo peje, darovateljem krasnih vencev in šopkov in sploh vsem, ki so drago nam pokojnico spremili k zadnjemu počitku.

V Kranju, dne 11. majnika 1904.

Rodbina Vinko Majdičeva.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, da je včeraj, dne 10. maja naša ljubljena mati

Ivana Inglič roj. Jesenko

po dolgi mučni bolezni, previdena s svetimi zakramenti, v starosti 59 let, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb se vrši jutri, dne 12. t. m. ob 4. uri popoldne v Poljanah.

Srednjavas, 11. maja 1904.

Žalujoči ostali.

Več učencev

za
**kolarsko, kovaško in
sedlarsko obrt**

se takoj sprejme s stanovanjem in hrano v hiši. Prednost imajo močni fantje.

Tovarna:

843 2-1 **Peter Keršič**
Šiška — Ljubljana.

Vabilo

na

IV. redni občni zbor

kmetijskega društva v

Žireh

registrovane zadruge z omejeno

zavezo,

ki se bo vršil

dne 29. maja 1904 ob 4. uri popoldne v

društvenih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje letnega računa 1903.
3. Volitev načelstva štirih članov.
4. Volitev nadzorstva.
5. Slučajnosti.

V Žireh, 9. maja 1904.

Načelstvo.

847 3-1

M. Žargi

Ljubljana, sv. Petra cesta št. 2

Velika izbira za krojače in šivilje!

Zaloga vsakovrstnega **perila**, srajc, ovratnikov, kravat, pluzen, modercev, rokavic, dalje raznih **pletenin**, **sraja** za **turiste**, nogavice itd. po najnižji ceni.

Zaloga najfinjših klobukov po nizki ceni.

Vino na prodaj.

Imam 16 hl izvrstnega belega vina na prodaj po nizki ceni. Vprašanja naj se naslavlja na **N. Miškulina**, učitelja v Bedekovčini.

Pošta in železniška postaja

837 1-1 **Bedekovčina.**

Trgovski prostori z opravo

v Ljubljani ali v okolici za špecerijsko trgovino, ali pa v večem kraju blizu Ljubljane za trgovino z mešanim blagom

se vzamejo za več let v najem.

Prosi se ponudbe poslati do 20. t. m. pod naslovom

**Trgovski prostori št. 20, poste
restante, Ljubljana.** 846 3-1
885 2-1

Gostilna v Ljubljani

se odda takoj v najem.

Več se izve v pisarni puntigamske zaloge.

Mizarske pomočnike

in učenca v poduk

sprejme **MATKO MALOVIČ**, mizar v Novem mestu. 844 3-1

Mesečna soba

z vso opravo 745 2-1

se takoj odda Sv. Petra c. 17, I. n.

Vabilo

na

občni zbor

Kmet. društva Tomišelj

registrovane zadruge z neomejeno zavezo kateri se bo vršil

dne 29. maja 1904 ob polu 4. uri popoldne v društvenih prostorih v Tomišlju.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Predložitev in potrjenje računskega zaključka za leto 1903.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Sprememba pravil.
6. Slučajnosti.

841 1

Odbor.

Vabilo

na

občni zbor

Kmetijskega društva Ig

registrovane zadruge z neomejeno zavezo kateri se bo vršil

dne 29. maja 1904 ob polu 4. uri popoldne v društvenih prostorih na Igu.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Predložitev in potrjenje računskega zaključka za leto 1903.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Sprememba pravil.
6. Slučajnosti.

840 1

Odbor.

Zavarovanja zoper škodo po toči sprejema po najnižjih cenah

Glavni zastop v Ljubljani Mestni trg št. 25

ogrsko-francoske zavarovalnice

„Franco Hongroise“

(ustanovljena l. 1879)

848 1-1

Zavarovalnica je izplačala od svojega obstoja sem svojim zavarovancem nad **155 milijonov kron** odškodnine.

Škode se kulantno likvidujejo in točno plačujejo.

Iščejo se spretni in marljivi zastopniki in potovalci. 667 1-1

Pozor botrom in botrcam!

Za birmo

vsake vrste zlate in srebrne ure po nizki ceni.

Vsakomur, ki si želi kupiti kaj dobrega in poceni, se priporoča z odličnim spoštovanjem

Josip Černe, urar

Resljeva cesta 2,

poleg jubilejnega mostu.

Poštna in brzojavna Podpraviteljica

išče službe s l. ali 15. junijem.

Zadevna vprašanja naj se izvolijo nasloviti na upravnništvo »Slovenca« pod oznakom »Krvavec«. 851 2-1

Vabilo

na

občni zbor

Hranilnice in posojilnice na Igu

registrovane zadruge z neomejeno zavezo

kateri se bo vršil

dne 29. maja 1904 ob 3. uri popoldne v društvenih prostorih na Igu.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Predložitev in potrjenje računskega zaključka za leto 1903.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Sprememba pravil.
6. Slučajnosti.

839 1

Odbor.

Stanovanja:

Eno s 5. sobami v I. nadstr.
eno z 2. sobama v II. nadstr.

v Kolodvorskih ulicah;

eno z 2 sobama v dvoriščnem traktu

v Sodnijskih ulicah

so oddati za 1. avgust.

Natančneje se poizve pri kamnoseku **Vodniku v Kolodv. ulicah.** 854 2-1

86 100-92

Zahtevajte

brezplačno in franko
moj ilustrirani cenik z več
ko 600 podobami

**ur, zlatega in srebrnega blaga
in godbenih reči**
HANNS KONRAD

tovarna za ure in izvozna trgovina
Most št. 520, Češko.

Razglas.

Okrajni cestni odbor v Mokronogu oddal bode v sredo, dne 18. t. m., potom zmanjševalne dražbe zgradbo novega železnega mostu čez Mirno v Pijavcah pri Mokronogu.

Gradba je cenjena na 3569 K 31 v. Pri dražbi vložiti je 10% izklicne svote kot vadij.

Črtež in stroškovnik sta v občinski pisarni v Mokronogu na vpogled razgrnjena.

Dražba se vrši ob 11. uri dopoldne na lici mesta (v Pijavcah pri Mokronogu).

Okrajno cestni odbor v Mokronogu,
dne 9. maja 1904.

Franc Zupančič, načelnik.

Parna žaga v „Rogu“ (Hornwald)
išče več dobrih
konjskih hlapcev
za gozdni posel.

834 3-1

Tisti, kateri znajo s konji lepo ravnati in so že delali pri izvlaki krceljev iz šume, naj se zglašé pri podpisanemu oskrbništvu.

Plača po sposobnosti mesečno od 60 do 65 kron.
Upravništvo parne žage v Rogu, pošta Straža pri Novem mestu.

Oblastveno potrjeni **penzionat za deklice**
v zvezi z razširjeno nadaljevalno in gospodinjstvo šolo gospe A. Kryzanowska
S tem je združeno učilišče za ženska ročna dela gospe L. Müllner
Dunaj 1., Franziskanerplatz 5. 824 5-2
Poučujejo preizkušene učne moči. Vestna izborna postrežba in nadzorstvo. Francozinja in Angležinja v hiši. Prospekti in priporočila na razpolago.
Reference: Gospa odvetnika dr. Schweitzerja, Ljubljana.

Razglas.

V mestu Kamniku se potrebuje nujno

eden ali dva mesarja.

Dotični, kateri reflektuje na to, naj se nemudoma oglasi pri mestnem županstvu, kjer dobi nadaljna navodila.

850 2-1

Mestno županstvo Kamnik,
dne 9. maja 1904.

Jos. Močnik, župan.

Naprodaj je v Št. Vidu nad Ljubljano
največja jednonadstropna hiša
števil. 51 „pri Kraljiči“

ob državni cesti, pet minut od kolodvora z gospodarskimi poslopji, ledenico, velikim gostilniškim vrtom (v hiši je stara gostilna), travnikom itd.

Ponudbe in vprašanja sprejema K Meglič, Ljubljana, Rimska cesta št. 20;
ustmene informacije se dobe istega vsak dan od 12. do 2 ure popoldne. 813 14-5

Mejnarodna panorama,
Ljubljana, Pogačarjev trg.

Razstavljeno le do sobote, 14. maja:
Vožnja Andreeja in tovarštev
do Spitzbergov in zanimivo
1-1 dviganje zrakoplova. 853

BR. NOVAKOVIĆ

lastniki vinogradov na otoku Braču in v Makarskem Primorju v DALMACIJI.

LJUBLJANA, Stari trg št. 15.

Prvo uzorno skladišče dalmatinskih vin, tropinovca, konjaka in olja na drobno in na debelo.

Darila za birmo!

Največja zaloga **zlatih, srebrnih, tula-, jeklenih in nikelnastih ur** za gospode in dame, katere se vsled velike množine po znatno **znižanih cenah** in pod garancijo od danes naprej **razprodajajo** pri 836 4-1

Friderik Hoffmannu
v Ljubljani, Dunajska cesta 12.

Priporoča tudi najboljše francoske **stenske, namizne in budilne ure** naj-novejše sestave in oblike.

Popravila se solidno in točno izvrše.

Selitev!

Zobozdravnik Avgust Schweiger

uljudno naznanja

preselitev

zobozdravniškega ateljeja

iz hotela „Stadt Wien“ (pri Maliču) v Perlesovo hišo, poleg na novo zidane Mestne hranilnice, v Prešernovi (prej Stonovi) ulici št. 5, II. nadstropje, z opombo, da je novi atelij modernopremljen ter z najnovejšimi sredstvi založen.

Izvršujejo se plombe v zlatu in porcelanu; ravno tako tudi kronce, mostnine in cela zobovja (v zlatu in kavčuku) ter sploh vsakojaka zobotehnična dela pod poročtvom. 833 6-1

Ordinacija od 12. maja 1904:

od 9. do 12. ure, in od 2. do 5. ure, ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. ure.

Primerna birmska darila!

Naznanjam, da imam v zalogi več sto kosov

srebrnih in zlatih ur
kot birmska darila po zelo znižanih cenah.

Imam tudi prav poceni **uhane, broške, zapestnice, lorgnon-ve-rižice** itd., vse nove oblike.

Imam tudi veliko zalogo

poročnih daril

in sicer: **namizno opravo (Besteck)** iz kina- ali iz pravega srebra in različne druge okraske.

Slavno obnovo videni vam na ogled in obilni obisk.

Z vsem spoštovanjem se priporočam

Franc Čuden,

trgovec in urar v Prešernovi ulici nasproti frančiškanskega samostana in filijalka na Mestnem trgu nasproti rotovža.

Ceniki franco in gratis tudi po pošti. 265 52-18

Lepo posestvo,

tričetrt ure oddaljeno od Ljubljane, v bližini velike ceste, pripravno za gostilno, v obsegu 18 orolov, arondirano, s krasnim sadnim vrtom,

se prodaja

skupno z živino in opravo, ali pa tudi brez tega. Pogoji so zelo ugodni!

805 3-3

Naslov prodajalca pové upravništvo našega lista.

ANTON SCHUSTER

Ljubljana

Špitalske ulice št. 7.

priporoča

novosti

v konfekciji za dame in
deklice; bluze, deške obleke,
modno blago za dame in
gospode, Voile, Satin, Le-
vantin, preproge, najboljše
platno, perilo za gospode
in kravate.

Solidno blago! Nizke cene!

Vzorci na zahtevanje poštine prosti.

470 12-11

Hiša

v večjem trgu na Gorenjskem, v kateri se
nahaja trgovina z mešanim blagom, s pri-
pravnimi prostori in stanovanji, se odda za
več let v najem

zaradi družinskih razmer,
eventuelno se tudi proda.

Ponudbe sprejme pod šifro „Trgovina“
upravištvu „Slovenca“.

Cene stanovanj do 1. junija in od 1. sep-
tembra 25 % pod tarifom.

**Zdravilišče Krapina-
Toplice**
Sezona od 1. maja do
konca oktobra. na Hrvaškem

Obiskalo je v l. 1903 4737 oseb. Od postaje Zabok-
Krapina-Toplice Zagorske železnice eno in od
postaje Rogatec, lokalne železnice Grobelno-Rogatec
dve uri z vozom oddaljeno. Od 1. maja vsakdanja
sveža z omnibusi v Zabok-Krapina-Toplice k vsa-
kemu vlaku in Rogatec k dopoldanskim vlakom.
30 do 35° R (37° — 43° C) tople akrate-kopeli so
izborno zdravilo proti trganju, revmi v okostju in
njenih nasledkih, ischias, nevralgiji, kožnih boleznih
in ranah, kron. brightovi bolezni, ohromelosti, dalje
pri raznih ženskih boleznih. Veliki bazeni, posebne
kopelji v marmornatih in lesenih banjah in tuši.
Izborne urejeni sudariji (potilnice) masaža, elektro-
tehiška šved zdrav. gimnastika. Bogato urejena
stanovanja, dobre in cene restavracije, stalna zdra-
viliška godba. Prostrana senčna sprehajališča, igrišča
i. t. d. Kopališčni zdravnik dr. Mai. — Prospekti v
vseh knjigarnah, pojasnila daje 701 3-3

kopališko ravnateljstvo.

Organist in cerkvenik,

ki je zmogel sprejeti tudi službo občinskega
tajnika, se **takoj sprejme.** — Plača nekaj
nad 600 kron, presto stanovanje.

Župnijski urad Sv. Marije v Dobju. (P. Pla-
nina, Stajersko, drč 7. maja 1904.

830 3-2

Jernej Furkelc, župnik.

Preselitev gostilne!

Slavnemu občinstvu dovoljujem si uljudno naznanjati, da sem
dosedaj obstoječo gostilno „Pod skalco“ iz Mestnega trga šte. 11
premestila v Hriševniške ulice šte. 3 (hiša gospe Jamšekove), kjer
jo bodem nadaljevala mesto pod prvotnim imenom „Pod skalco“ z
majhno izpremeno

„Pod skalco“.

Cenjeni moji dosedanji obiskovalci blagovolé naj upoštevati to
premestitev ter me počaščati še v bodoče z dragim mi obiskom.

Moja prva naloga bode vedno, da postrežem svoje goste s prist-
nimi domačimi in drugimi vini ter bodem skušala tudi v kuhinjski
gadevi zadovoljiti svoje goste vsestransko.

Zahvaljujoč se vsem p. n. gostom za dosedanji poset gostilne,
priporočam se jim i v nadalje; istotako blagovole naj se tudi v
bližini stanujoči ozirati na novo prevzetje gostilne.

Velespoštovanjem

Antonija Hovač.

797 8-2

POZOR! Amerikanci!!!

All' righth!

35 20

Pri meni 80 fl.

Konkurenca

samo 70 fl.

Zakaj??

Red Star
Line
Anversa
New York

Pove: **Karol Rebek**
od c. kr. vlade potrjeni za-
stopnik „Proge runde-
zvezde“, Ljubljana, Kolo-
dvorske ulice 41.

Fotografični atelije D. Rovšek, Ljubljana

se priporoča za vsa v fotografsko stroko spadajoča dela, kakor tudi za napravo krasnih, po najpo-
vejšem slogu izvedenih

razglednic

v barvah ali svetlotisku po najnižjih cenah. Vsak kraj pridem pri naročitvi razglednic fotografirati

brezplačno.

732 4-4

**Pijte
Klauerjev
„Triglav“**

najzdravejši vseh likerjev.

544 150-18

V najem se odda takoj

kovačija

826 2-2

**z orodjem in stanovanjem
na Ježici pri Ljubljani.**

Kovačija stoji sredi vsi poleg Dunajske
ceste št. 59 kjer se tudi več pozira.

Trgovci, obrtniki in za-
sebniki, kateri hočejo imeti

prahu proste

prodajalnične prostore, pi-
sarne, skladišča in druge
prostore, naj uporabljajo moje po
dolgotrajnih preizkušnjah prejele in
kot najboljšo sredstvo za **prepreče-
nje nadležnega prahu** priznajo

olje proti prahu.

Cena kilogramu 80 vinarjev.

Adolf Hauptmann

189 25-22 v Ljubljani.

Prva kranjska tovarna oljnatih bary,
firneža, laka in steklarskega kleja.

Cerkvena glasba

OFERTORIJI za največje in večje
praznike celega leta.

Zložil za mešan zbor

Ign. Hladnik, Op. 48.

I. ZVEZEK: VNEBOHOD, BINKOŠTI in PONDELJEK, Sv.
R. TELLO, Sv. PETER in PAVEL, Vel. ŠMARN.

Ofertoriji so zloženi v istem slogu kot
op. 36. Moteti za sv. R. Telo (Lauda Sion).

Cena 1-05 K.

Dobi se v Kat. Bukvarni, pri Schwentnerju
v Ljubljani in pri skladatelju v Novem
mestu, Dolenjsko. 815 2-3

816 3-2 Dobro izvežbane

STOLARSKE POMOCNIKE

vsprejemem takoj v službovanje. Plača po
dogovoru.

Fran Švigelj,

tovarna stolov na Bregu pri Borovnici.

Zahtevajte pri nakupu

671 60-7

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko „jelen“.

Ono je

zajamčeno čisto

in brez vsake škodljive primesi.

Pere izvrstno.

Jurij Schicht, Ustje, največja tovarna te vrste na evropski celini.

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno,
perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da
bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in var-
stveno znamko „JELEN“.

Varstvena znamka.

**Dobiva
se povsod!**